

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní
a pedagogická

POMÍSTNÍ NÁZVOSLOVÍ NA KATASTRU OBCE KOŘENOV

Bakalářská práce

Studijní program: B7507 – Specializace v pedagogice
Studijní obory: 7504R269 – Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání
7507R036 – Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání
Autor práce: **Kateřina Šollarová**
Vedoucí práce: Mgr. Václav Lábus, Ph.D.

TECHNICAL UNIVERSITY OF LIBEREC
Faculty of Science, Humanities
and Education

MINOR PLACE-NAMES IN THE AREA OF KOŘENOV

Bachelor thesis

Study programme: B7507 – Specialization in Pedagogy
Study branches: 7504R269 – Czech Language for Education
7507R036 – English for Education

Author: **Kateřina Šollarová**
Supervisor: Mgr. Václav Lábus, Ph.D.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina Šollarová**
Osobní číslo: **P09001083**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obory: **Český jazyk se zaměřením na vzdělávání**
Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání
Název tématu: **Pomístní názvosloví na katastru obce Kořenov**
Zadávající katedra: **Katedra českého jazyka a literatury**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl:

Analýza současných "živých" pomístních jmen na katastru obce Kořenov.

Požadavky:

Excerpce pomístních jmen z databáze Geonames a turistických map, sběr pomístních jmen realizovaných v místním úzu. Srovnání standardizovaných a "živých" jmen, jejich sémanticko-formální analýza; aplikace vztahověmodelové teorie.

Metody:

Popis synchronního anoikonymického subsystému a systematické utřídění jazykového materiálu podle zvolených kritérií. Aplikace obecných toponomastických zásad a metod třídění toponomastického materiálu.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Encyklopedický slovník češtiny. Praha : NLN, 2002.

Geonames: <http://www.cuzk.cz/>

OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.;

MATÚŠOVÁ, J. Pomístní jména v Čechách. Praha : Academia, 1995.

PLESKALOVÁ, J. Tvoření pomístních jmen na Moravě a ve Slezsku. Jinočany : H & H, 1992.

SCHWARZ, E. Heimatkunde des Bezirkes Gablonz, Heft 2-3, Die Orts- und Flurnamen des Bezirkes Gablonz. Gablonz an der Neisse 1934.

ŠMILAUER, V. Třídění pomístních jmen. Zpravodaj místopisné komise, 1972, roč. 13, s. 171-204.

ŠMILAUER, V. Úvod do toponomastiky. 1. vyd. Praha : SPN, 1963. 2. vyd. Praha : SPN, 1966.

ŠRÁMEK, R. Úvod do obecné onomastiky. Brno : MU, 1999.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Václav Lábus

Katedra českého jazyka a literatury

Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2012**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2013**

doc. RNDr. Miroslav Brzezina, CSc.

děkan

L.S.

prof. PhDr. Oldřich Uličný, DrSc.

vedoucí katedry

V Liberci dne 30. dubna 2012

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu práce Mgr. Václavu Lábusovi, Ph.D. za jeho čas, ochotu a cenné rady, dále také Bc. Jakubu Marvanovi za jeho pomoc při korektuře této práce a podporu. Děkuji všem dotázaným za pomoc při výzkumu. V neposlední řadě bych ráda poděkovala své rodině a přátelům, zejména Vojtěchu Kořínkovi, za neskonalou pomoc a podporu během celého studia.

Anotace

Tato práce je zaměřena na exerpici současných „živých“ pomístních jmen zaznamenaných v katastru obce Kořenov a jejich následnou analýzu. Pomístní jména (anoikonyma) jsou přejímána z databáze Geonames, turistických map nebo jsou realizovaná v místním úzu katastru obce Kořenov. Výzkum je dělen na část teoretickou, obsahující materiálová a teoretická východiska, a abecedně řazenou heslovou část, v níž jsou obsažena pomístní jména, jejichž analýza je cílem této práce.

Klíčová slova: pomístní jméno, modelová klasifikace pomístních jmen, strukturní model, strukturní typ, motivace pojmenování

Annotation

The aim of this bachelor thesis is to analyse the current status of the minor-place names that are used by the local speakers of the Kořenov land register. The minor-place names are extracted from the Geonames database, tourist's maps and also local use in the Kořenov land register. The thesis contains a theoretical section, which includes material and theoretical bases, and the minor-place names in alphabetical order.

Key words: minor place-name, model of minor-place name classification, structural model, structural type, naming motivation.

1. Obsah

1.	Obsah.....	8
2.	Seznam zkratk.....	10
3.	Úvod	11
4.	Obec Kořenov.....	12
5.	Východiska	15
5.1	Materiálová východiska	15
5.1.1	Geonames	15
5.1.2	Turistické mapy	16
5.1.3	Historické mapy	17
6.	Teoretická východiska.....	17
6.1	Onomastika.....	17
6.2	Toponomastika	18
6.3	Vztahový model	20
6.4	Strukturní model.....	20
6.5	Strukturní typ.....	21
7.	Výstavba hesel.....	21
8.	Slovník.....	23
9.	Shrnutí modelové klasifikace a formálních typů PJ	83
9.1	Shrnutí VM A.....	83
9.2	Shrnutí VM B	84
9.3	Shrnutí VM C	84
9.4	Shrnutí VM D	84
9.5	Celkové shrnutí VM	85
9.6	Shrnutí formálních typů PJ.....	86
10.	Varianty	87
11.	Shrnutí užívání PJ.....	89

11.1 Neužívaná PJ	90
11.2 Jména žijící pouze v místním úzu	91
12. Závěr.....	93
13. Seznam použitých pramenů a literatury	95
13.1 Internetové zdroje.....	95
13.2 Odborná literatura.....	95
13.3 Zdroje pro sběr PJ.....	96
13.4 Další zdroje.....	97

2. Seznam zkratek

AD - adjektivum

ADd – adjektivum derivované

ČÚZK – Český úřad zeměměřičský a katastrální

MJ – místní jméno

MKPJ – modelová klasifikace pomístních jmen

OJ – osobní jméno

PJ – pomístní jméno

S – substantivum

SADd – substantivizované adjektivum derivované

Sd – substantivum derivované

SM – strukturní model

ST – strukturní typ

VM – vztahový model

3. Úvod

Tématem této práce je současná anoikonymie na katastrálním území obce Kořenov. Jsou zde zahrnuty i pomístní jména (PJ) z Horního Polubného, Jizerky, Příchovic a Rejdic, které tvoří spolu s Horním a Dolním Kořenovem jeden správní celek.

Cílem práce je sběr anoikonymického materiálu na uvedeném katastru a jeho následná analýza. Jako zdroj tohoto materiálu byla použita databáze Geonames, turistické mapy a také ústní sběr dat. Pro porovnání byly zvoleny rozhovory s místními obyvateli, stálými rekreanty, pracovníky lesních závodů a turisty. Poslední tři zmíněné kategorie jsem oslovila z důvodu členitosti a rozlehlosti katastru, jehož velká část se skládá z lesních porostů a turisticky atraktivních oblastí Jizerských hor. Tímto způsobem byly zjišťovány uzuální formy PJ a aktuálnost PJ zaznamenaných v databázi Geonames a turistických mapách.

Teoretická část práce zahrnuje stručnou historii a charakteristiku obce Kořenov, popis materiálových a teoretických východisek, z nichž byl čerpán materiál pro výzkum.

Nejrozsáhlejší část práce tvoří abecedně seřazený heslový slovník PJ, která byla zaznamenána výše zmíněným způsobem na katastru obce. U každého hesla je uvedena přibližná lokalizace, zdroj, uživatelé, formální utvářenost, pojmenovací motiv, vztahově-modelová klasifikace, případné varianty PJ a původní německé názvy.

V závěru této práce je uvedeno shrnutí modelové klasifikace a formálních typů PJ, které vyplývá z provedeného výzkumu. Tato část obsahuje také shrnutí celkového užívání PJ a jejich zanesení v databázi Geonames či turistických mapách.

V poslední části je uveden seznam použité literatury a jiných zdrojů.

4. Obec Kořenov

Obec Kořenov leží v severních Čechách mezi obcemi Tanvald a Harrachov. Její severovýchodní hranice tvoří zároveň státní hranice s Polskem. Tato obec na rozhraní Jizerských hor a Krkonošského národního parku je velmi specifická svou rozlohou, historií a charakterem osídlení. Kořenov má 963¹ obyvatel a jeho rozloha činí 5587 ha.

Kořenov jako obec (sídelní útvar) vznikl sloučením samostatných obcí Polubný a Příchovice, osady Rejdice a Jizerky. Sloučení se uskutečnilo v roce 1960. Sjednocení zmíněných urbanistických prvků (obcí, osad) bylo zřejmě ovlivněno zejména důvody politicko-správními. V Kořenově jsou proto tři návsí, místo obvyklé jedné. Kořenov je výrazný i z hlediska prosté plošné výměry svého katastrálního území. Jedná se celkem o 5587 ha,² což ho činí plošně největší obcí Jizerských hor.³

Nejen že se jedná o velmi rozsáhlý katastr, ale je i nesmírně členitý co do tvaru i do nadmořské výšky. *Odlehle lesní části se souvislou i rozptýlenou zástavbou se v jižní části střídají s menšími lesními porosty, na severu navazují již rozsáhlé komplexy lesů Jizerských hor. Zemědělská půda tvoří asi 12%, zástavba a ostatní plochy necelá 3%, vodní plochy cca 1% a zbytek lesy- téměř 84%.⁴* Tento faktor má i vliv na utváření pomístních jmen (PJ) na tomto území.

První písemné zmínky o historii území spadají do 16. století, kdy je ve smlouvě o založení sklárny v Rejdicích poprvé zaznamenáno jméno lesa Korzenow.⁵ Toto jména vzniklo nejspíše z názvu Kořenův vrch, anebo analogicky z apelativa kořen + sufiv -ov.⁶ Další zmínky o původu MJ Kořenov jsou z roku 1755. Farní pamětní kniha z tohoto roku uvádí, že při zakládání vsi

¹ Český statistický úřad:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?potvrz=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&cislotab=AGOBY6031PU_OB2.167&vo=null&verze=0&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp.

² <http://www.korenov.cz/>.

³ MEJZROVÁ, J. Kořenov. Upolín. 2011. Roč. 12, č. 1. s. 37

⁴ MEJZROVÁ, J. pozn. 3, s. 37.

⁵ *Kořenov*. Kořenovský zpravodaj. Červen 2009.

⁶ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách II: jejich vznik, původní význam a změny*. Praha: Česká akademie věd a umění v Praze: 1949. S. 310.

byly veliké potíže s lesními kořeny, a proto původní obyvatelé dali vsi jméno Korzenov, z něhož vznikl německý název Wurzelsdorf.⁷

Samostatná obec Kořenov vznikla až v roce 1960 sloučením zmíněných místních částí. Nejstarší z těchto částí je osada Rejdice, o které se vedou zmínky již od roku 1577, kdy byla v Rejdicích založena sklárna. Místní jméno (MJ) Rejdice je nejspíše odvozeno buď od čeledního jména Rejda, které vychází ze slovela rejditi, což znamená neposedně běhati, dovádět aj.⁸ Dalším možným výkladem je vznik MJ od substantiva rejdiště.⁹ Osada Rejdice dříve náležela Příchovicím¹⁰ a dnes pod ní spadá osada Počátky, která leží na jižním cípu kořenovského katastru. Místní část Horní Polubný, jemuž dominuje kostel sv. Jana Křtitele, byla také samostatnou částí, která se nazývala Polaun. První zmínky o tomto názvu se objevují v roce 1700. Název byl zřejmě odvozen od potoku Poloubný, který zde tekl. Slovo „poloubný“ znamenalo totiž proudit v houští.¹¹ Antonín Profous ve slovníku Místní jména v Čechách uvádí, že další motivace pojmenování mohou souviset se jménem usedlíka jménem Pohl, anebo s příchozími z Polska.¹² Polaun bylo později rozděleno na dvě části, přičemž Dolní Polubný bylo připojeno k Desné a Horní Polubný ke Kořenovu. Další místní částí jsou Příchovice (německy Prichowitz), které se nacházejí mezi řekami Kamenice a Jizera. Jméno této osady je rovněž zmíněno již ve smlouvě při zakládání rejdické sklárny roku 1577. V roce 1770 se objevuje název Šiškovice, který odkazuje na původ z vlastního jména Šišek.¹³ Nejpravděpodobnější výklad MJ Příchovice se zakládá na původu ze jména Přiecha, ke kterému byl připojen sufix -ice.¹⁴ Osada Jizerka, dnes nejřidčeji obývaná osada z celého katastru, byla dlouhou dobu předmětem sporu o státní hranice mezi navarovským a frýdlantským panstvím. Vedou se o ní písemné zmínky již v roce 1539, kdy byla označovaná podle hory Buchberg (dnešní Bukovec), na jejímž úpatí leží. Dále byla nazývána Iser, Klein-Iser, Iserhauser

⁷ SCHWARZ, E. *Heimatkunde des Bezirkes Gablonz*. Gablonz an der Neisse: Verlag des Gablonz-Tannwalder Lehrervereines, 1934. Gablonz. s. 37.

⁸ PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách III: jejich vznik, původní význam a změny*. Praha: Česká akademie věd a umění v Praze: 1951. S. 553-554.

⁹ SCHWARZ, E. pozn. 7, s. 17.

¹⁰ SCHWARZ, E. pozn. 7, s. 17.

¹¹ SCHWARZ, E. pozn. 7, s. 22.

¹² PROFOUS, A. pozn. 8, s. 430-431.

¹³ SCHWARZ, E. pozn. 7, s. 17.

¹⁴ PROFOUS, A. pozn. 8, s. 477.

a Wilhelmshöhe.¹⁵ Po první světové válce se začal užívat název Jizerka, vzniklý překladem z německého označení Klein-Iser.¹⁶

Původní obyvatelé v těchto oblastech se živili převážně prací ve sklárnách, z nichž většina byla založena Josefem Riedlem, dále také těžbou dřeva a tkaním.¹⁷

Celé území bylo před rokem 1945 osídleno převážně německým etnikem (např. v roce 1930 bylo 2294 obyvatel Příchovic německého etnika a 511 bylo Čechů), což mělo velký vliv na utváření pomístních jmen na tomto území. Většina názvů byla původem německá a české ekvivalenty vznikaly až po roce 1945 nejčastěji překladem z němčiny.

Dnes je Kořenov převážně rekreační oblastí a stálých obyvatel je zde pouze 963. Největší množství chalup slouží jako rekreační objekty. Je tomu tak díky turisticky atraktivním možnostem, které Jizerské hory nabízí. Mezi dominanty patří rozhledna Štěpánka, která odhaluje výhled na rozhraní Krkonoš a Jizerských hor, dále je zde hustá síť cykloturistických i běžkařských tratí a velmi často navštěvované jsou i lyžařské vleky v Horním Polubném a Tesařově.

¹⁵ PROFOUS, A. pozn. 6. s. 170-171.

¹⁶ Jizerka.[cit. 2013-04-12]. Dostupný z WWW: http://www.korenov.cz/historie_5.html.

¹⁷ Příchovice.[cit. 2013-04-12]. Dostupný z WWW: http://www.korenov.cz/historie_6.html.

5. Východiska

5.1 Materiálová východiska

Při sběru dat jsem pracovala s několika různými zdroji. Jedním z nich, pro tento výzkum klíčový, byl ústní sběr dat od stálých obyvatel Kořenova, Horního Polobného, Jizerky, Rejdic a Příchovic. Sběr PJ probíhal buď přímo v terénu, nebo nad turistickými i historickými mapami.

Pro výzkum PJ na katastru Kořenova byly podstatné výpovědi pamětníků, kteří žijí na tomto území po většinu svého života. Z výzkumu také vyplynulo, že tito pamětníci znají pouze určitý okruh vzdálenosti od svých domovů, z důvodu rozsáhlosti a členitosti kořenovského katastru. Bylo tedy nutné z každé části obce oslovit více starousedlíků. Nakonec bylo možno provést ústní sběr dat celkem od 18 osob žijících po většinu času v Kořenově a jeho okolí. Tito pamětníci navíc také přispěli zdroji získanými dlouholetým sběrem informací, map a článků o Kořenově a o Jizerských horách obecně. Téměř každý z těchto starousedlíků si vedl nějakým způsobem osobní kroniku o Jizerských horách, jejich historii, zajímavostech a mimo jiné i o místech a jejich názvech či pověstech s nimi spjatými, které se v některých případech vážou k pojmenovacímu motivu PJ.

Při ústním sběru dat jsem se zajímala o názvy, které nejsou dosud zaznamenány v mapách a kolují pouze v místním úzu, a také o uživatele PJ, které v mapách zaneseny jsou. Každý z dotazovaných potvrdil, zdali PJ nezná, zná, ale nepoužívá jej, nebo zná a užívá.

5.1.1 Geonames

Databáze Geonames byla dalším zdrojem pro analýzu PJ na kořenovském katastru. Jedná se o *databázi geografických jmen ČR. Geonames obsahuje kompletní soubor prostorových a popisných informací o standardizovaných geografických jménech a jménech sídelních jednotek. Standardizované geografické jméno je vedeno v rámci popisných informací k cca 165 typům pojmenovaných geografických objektů. Geometrická reprezentace některých objektů Geonames odpovídá poloze geografického*

objektu vedeného v ZABAGED®, k němuž se jméno vztahuje. Další část objektů, především pozemkové tratě, lesní pozemky a místní části sídel, má zjednodušenou geometrii korespondující s umístěním popisu ve státním mapovém díle (SMD).

Databáze geografických jmen Geonames je výsledkem procesu standardizace geografických jmen probíhajícího v působnosti ČÚZK již od 70. let minulého století pro potřeby tvorby SMD. Digitalizace původní evidence byla zahájena v roce 1997, naplnění databáze Geonames bylo dokončeno v roce 2005. Od roku 2006 je databáze Geonames průběžně aktualizována a doplňována ve spolupráci s orgány místních samospráv a s pracovišti katastrálních úřadů v rámci tvorby digitální katastrální mapy, obnovy katastrálního operátu a prováděných pozemkových úprav. Vzhledem k rozšíření požadavků na Geonames v souvislosti s využitím dat Geonames pro vyhledávání geografických objektů aplikacemi Geoportálu ČÚZK, evropské webové služby EuroGeoNames a v souvislosti s přípravou nové databázové technologie zpracování mapové produkce Zeměměřického úřadu byla v roce 2009 realizována úprava datového modelu a procesů správy Geonames. Výsledkem je posun Geonames od systému pro správu popisu ZM 10 k systému pro správu pojmenovaných objektů. Zároveň byla databáze Geonames rozšířena o názvoslovný obsah vybraných map malých měřítek a došlo tak např. k doplnění jmen těch geomorfologických jednotek (pohoří, nížiny), které nejsou předmětem obsahu ZABAGED.¹⁸

Databáze Geonames je přístupná na webových stránkách Českého úřadu zeměměřického a katastrálního www.cuzk.cz. Čerpala jsem z uvedených stránek v období mezi dubnem až prosincem roku 2013.

5.1.2 Turistické mapy

Pro srovnání k databázi Geonames jsem použila turistickou mapu Chráněná krajinná oblast Jizerské hory v měřítku 1: 25 000, jejíž 4. vydání

¹⁸ Geonames, úvod – Geoportál ČÚZK [online]. 2010 [cit. 2013-14-11]. Dostupný z WWW: [http://geoportal.cuzk.cz/\(S\(ny5oe2zls300akenoxjtjg55\)\)/default.aspx?mode=TextMeta&text=geonames_uvod&side=geonames&menu=26](http://geoportal.cuzk.cz/(S(ny5oe2zls300akenoxjtjg55))/default.aspx?mode=TextMeta&text=geonames_uvod&side=geonames&menu=26).

bylo vytištěno v roce 2011 Geodézií online ve spolupráci s Nakladatelstvím ROSY a Eurokartem.

5.1.3 Historické mapy

Vzhledem k tomu, že velká část kořenovského katastru byla až do poloviny 20. století osídlena německým etnikem, bylo třeba nasbíraný anoikonymický materiál porovnat s dřívějšími německými názvy. Pro tento účel byla použita Speciální mapa Ještědských a Jizerských hor (Spezialkarte des Jeschken-und Iser-Gebirges) v měřítku 1 : 50 000. Tato mapa byla vydána německým horským spolkem v roce 1927. Zpracovatelem mapy je Josef Matouschek, člen hlavního výboru německého horského spolku v Liberci, kterého kartografická činnost velice proslavila.¹⁹

Jedná se o velice podrobnou mapu Ještědských a Jizerských hor, jež je dodnes velice ceněna.

6. Teoretická východiska

6.1 Onomastika

V této kapitole bude stručně zmíněna lingvistická disciplína onomastika, její definice, náplň, členění a vývoj jako vědní disciplíny.

Onomastika je *nauka o vzniku a fungování propriálních pojmenovacích soustav, o jejich realizacích v konkrétních podmínkách společenských, časových a místních. Zároveň je to nauka o konkrétních prvcích těchto soustav.*²⁰

Onomastika se začíná intenzivně rozvíjet od 50. - 60. let 20. století. Jedná se o vědní disciplínu, která by se podle svého rozsahu a předmětu zkoumání

¹⁹ SIMM, O. *Josef Matouschek a jeho mapy*. Krkonoše – Jizerské hory [online]. 2013 [cit. 2013-10-12]. Dostupný z WWW:

http://krkonose.krnep.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=12054&Itemid=39.

²⁰ ŠRÁMEK, Rudolf. *Úvod do obecné onomastiky*. Brno: Tisk Vydavatelství MU, 1999. S. 51.

dala řadit pod vědní disciplíny geografické, sociologické, kulturně historické aj. Avšak v 60. - 70. letech byl dovršen její přesun do věd lingvistických.²¹

*Předmětem výzkumu onomastiky jsou vlastní jména (ononyma, propria), které v protikladu k apelativům na nepojmové bázi pojmenovávají komunikativně individualizované objekty. Jejich hlavní funkcí je propriální pojmenované objekty individualizovat, diferencovat a lokalizovat.*²²

Onomastika se podle druhové povahy onymických objektů dělí do třech plánů: 1) geonomický, který pod sebe zahrnuje toponyma, jež jsou předmětem této práce a o nichž bude zmínka níže. 2) bionomický plán, který zahrnuje jména živých onymických objektů (antroponyma, pseudonyma, zoonyma). 3) chrématonymický plán zahrnující vlastní jména pro objekty, jevy a vztahy vzniklé lidskou činností.

Pro tuto práci je klíčový plán geonomický, jenž pod sebe zahrnuje veškerá toponyma, jimiž se zabývá samostatná věda toponomastika, viz níže.

6.2 Toponomastika

Předmětem toponomastiky jsou, jak už bylo zmíněno, vlastní jména zeměpisná neboli toponyma, které se dají rozdělit do třech skupin: 1) choronyma: jména dílů světa, států, zemí, krajin, krajů, okresů (správních celků); 2) toponyma neboli jména místní, které pod sebe zahrnují jména lidských sídlišť a jejich částí, obcí, osad, místních částí, význačných staveb, jednotlivých ulic, domů, náměstí, nábřeží atp.; 3) jména pomístní, kam patří hydronyma (jména vod), oronyma (jména tvarů členitosti povrchu), jména pozemků (jména traťová), jména drobných přírodních útvarů, jména jednotlivých předmětů a jména komunikací.

²¹ ŠRÁMEK, Rudolf. pozn. 20. s. 3.

²² ŠRÁMEK, Rudolf. pozn. 20. s. 11.

*Pomístní jména vznikla z potřeby člověka orientovat se v krajině, z potřeby odlišit jednotlivé objekty od sebe.*²³ Tříděním pomístních jmen podle sémantické motivace se zabýval prof. V. Šmilauer, který vypracoval velice podrobný významový třídič.²⁴ PJ jsou zde rozdělena do šesti hlavních kategorií: obecné vztahy a vlastnosti, země, rostlinstvo, zvířectvo, člověk a jména nejasná. Každá z těchto kategorií obsahuje další podskupiny. Tento způsob je ale pro účel této práce velice podrobný a vzhledem k množství sesbíraného materiálu je vhodnější třídění podle vztahového modelu, strukturního modelu a strukturního typu, který na PJ aplikovala Jana Pleskalová v publikaci *Tvoření pomístních jmen na Moravě a ve Slezsku*, o němž bude zmínka níže. PJ dále můžeme dělit na přímá a nepřímá. Přímá PJ představují pojmenování nesídlištního objektu podle rysu jemu vlastního. Oproti tomu nepřímá PJ pojmenovávají nesídlištní objekt podle objektu jiného, který je označen buď apelativem, nebo vlastním jménem.²⁵ Další rozdělení PJ odpovídá počtu slov v nich obsažených. Jsou rozdělena na jednoslovná a víceslovná PJ.²⁶

PJ se dělí podle druhu objektu, ke kterému se vztahují. Řadíme je do kategorií: hydronyma (vlastní jména vod), oronyma (vlastní jména tvarů vertikální členitosti zemského povrchu i mořského dna), agronyma (vlastní jména pozemková), hodonyma (vlastní jména dopravních cest) a vlastní jména balvanů, kapliček, božích muk, křížků, hřbitovů, pomníků, mohyl, lomů, dolů, rozhleden, trigonometrických bodů, ukazatelů cest atd.²⁷

Do heslové části jsou zařazena mimo zmíněných druhů PJ i jména místních částí obce Kořenova, jelikož se jedná o specifický správní celek, který je složen z mnoha dříve samostatných částí (Horní Polubný, Jizerka, Příchovice atd.).

²³ Olivová-Nezbedová, L.; Knappová, M.; Malenínská, J.; Matúšová, J. *Pomístní jména v Čechách*. Praha : Academia, 1995. ISBN 80-200-0554-4. s. 16.

²⁴ Olivová-Nezbedová, L.; Knappová, M.; Malenínská, J.; Matúšová, J. pozn. 23, s. 17-20.

²⁵ Olivová-Nezbedová, L.; Knappová, M.; Malenínská, J.; Matúšová, J. pozn. 23, s. 27.

²⁶ Olivová-Nezbedová, L.; Knappová, M.; Malenínská, J.; Matúšová, J. pozn. 23, s. 17.

²⁷ KARLÍK, P., NEKULA, M., PLESKALOVÁ, J. *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: NLN, 2002. ISBN 987-80-7106-484-8. S. 204-205.

6.3 Vztahový model

U každého z hesel je zaznamenán vztahový model, který klasifikuje pojmenovací motiv do čtyř široce pojatých obsahově sémantických kategorií, pro které je klíčový vztah pojmenovatele k pojmenovanému objektu. Tyto kategorie lze vymezit otázkami ‚kde‘, ‚odkud‘; ‚kdo‘, ‚co‘; ‚jaký‘; ‚čí‘.²⁸

- 1) VM A- vyjadřuje polohu
- 2) VM B- je přímým označením objektu
- 3) VM C- popis a charakteristika
- 4) VM D- přivlastnění²⁹

Kombinacemi těchto VM se vytvářejí VM dvoučlenné a vícečlenné. Ty mohou být například složené, dvouslovné a víceslovné.³⁰ *Každý vícečlenný VM závazně obsahuje dvě části: základní, kterou tvoří základní člen VM vyjadřující hlavní vztah k pojmenovanému objektu (graficky je vyznačen podtržením), a část vedlejší, představovanou členy VM, které vyjadřují vztahy vedlejší, jež pojmenovanou skutečnost nějak blíže charakterizují nebo kvalifikují.*³¹

6.4 Strukturní model

Při tvoření PJ se uplatňuje sedm pojmenovacích postupů. Tento model zaznamenává, jak PJ vzniklo a z čeho bylo utvořeno. Ke každé z těchto sedmi kategorií uvádím konkrétní příklad z katastru obce Kořenov.

1. toponymizace - *Kaní hnízdo*
2. metaforické nebo metonymické souvislosti - *París*
3. derivace - *Bukovec*
4. kompozice - *Růžodol*
5. tvoření dvouslovných a víceslovných PJ - *Dolní Kořenov*
6. předložkové pády - *U Křížku*

²⁸ PLESKALOVÁ, J. *Tvoření pomístních jmen na Moravě a ve Slezsku*. Jinočany: H & H, 1992. s. 15.

²⁹ PLESKALOVÁ, J. pozn. 28, s. 15.

³⁰ KARLÍK, P., NEKULA, M., PLESKALOVÁ, J. pozn. 27, s. 213.

³¹ PLESKALOVÁ, J. pozn. 28, s. 18-19.

7. přejímání toponym a apelativ z cizích jazyků a jejich adaptace³²- *Na Kobyle*

6.5 Strukturní typ

Strukturní typ rozvíjí SM určením slovotvorného formantu, který se podílí na tvorbě PJ. ST je konkrétním vyjádřením SM. Strukturní typ se určuje pouze u derivovaných jmen.

Bavorák, ST -ák

Bodlavka, ST -(v)ka

Bukovec, ST -ec

Hoftík, ST -(t)ík

Štěpánka, ST -ka

Zeleneč, ST -eč

Strukturní typ je uveden spolu s VM a SM v bodě 6. u každého jednoslovného hesla vzniklého derivací.

7. Výstavba hesel

Heslová část této práce je seřazena abecedně (včetně prepozicionálních vazeb, které jsou řazeny abecedně podle předložky, pokud stojí na prvním místě), dle nejčastěji používané varianty. U každého z takto seřazených PJ jsou uvedeny body, které obsahují:

1. Stručnou charakteristiku a lokalizaci objektu
2. Zdroj, ze kterého PJ pochází
3. Uživatelé PJ
4. Formální utvářenost PJ

³² KARLÍK, P., NEKULA, M., PLESKALOVÁ, J. pozn. 27, s 213-214.

5. Pojmenovací motivace
6. Modelová klasifikace
7. Varianty PJ

Do bodu č. 7 byly zahrnuty i staré německé názvy, ze kterých mnohdy vychází český ekvivalent nebo jsou klíčové pro dnešní podobu PJ z důvodu jejich zlidovění (např. Na Kobyle vzniklo z původního německého označení Kobelhaus). Tyto německé názvy mnohdy ještě kolují mezi pamětníky jako varianta příslušného PJ (např. Grüntal, dnes Zelené Údolí). V tomto bodě jsou uvedeny také uzuální varianty příslušných PJ. Pokud není uvedeno jinak, jsou všechny německé varianty čerpány z Matouschkovy mapy Ještědských a Jizerských hor a všechny české varianty jsou získány ústním sběrem dat.

Během výzkumu se vyskytlo několik PJ, která označují různé, na sobě nezávislé objekty. Každé z těchto PJ je vedeno jako samostatné heslo.

8. Slovník

Bavorák

1. Vrch v Kořenově, nedaleko horského hotelu Zvonice, na kterém je dnes lyžařský vlek Bavorák, a na jehož vrcholku se nachází Bavorův kámen, dříve známý jako Skřítčí kámen.
2. Ústní sběr dat.
3. Název užívaný především turisty a obyvateli Tesařova, Horního Kořenova, Příchovic a okolí.
4. Toto PJ vzniklo univerbizací slovního spojení Bavorův kámen zachováním základu Bavor + univerbizační sufix -ák.
5. Pojmenovací motiv volně vychází z německého označení Bauerberg.³³
6. VM D, SM Sd, ST -ák.
7. Bavorův kámen³⁴, Skřítčí kámen, Skřítek, Trpaslík, Zwerg.³⁵

Bílé kameny

1. Vrch Vlašského hřbetu nedaleko Hruškových skal.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název užívaný turisty.
4. Základem tohoto PJ je apelativum kámen v nominativu plurálu specifikované adjektivem bílý.
5. Pojmenovací motiv vychází ze světlé barvy skalních útvarů.³⁶
6. VM C+B, SM AD+S.

Blátivá cesta

1. Cesta vedoucí od Polubenské silnice, nedaleko obdělávané louky Na Kobyle, po úpatí vrchu Zámky k Umlčí cestě.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.

³³ SCHWARZ, E. pozn. 7, s. 68.

³⁴ Turistické mapy.

³⁵ KARPAS, R. Jizerské hory; O mapách, kamení a vodě. vyd. 1. Liberec: Nakladatelství RK, 2009. ISBN 978-80-87100-08-0 s. 95.

³⁶ Srov. Olivová-Nezbedová, L; Knappová, M.; Malenínská, J.; Matúšová, J. pozn. 23, s.16.

3. Název užívaný pracovníky lesních závodů a původními obyvateli Jizerky a Horního Polubného.
4. Základem tohoto názvu je substantivum cesta specifikované adjektivem blátivá utvořeného od substantiva bláto přidáním sufixu -ivá.
5. Pojmenovací motivy vychází z charakteru komunikací a jejich okolí.³⁷
6. VM C+B, SM ADd+S.

Bodlavka

1. Bodlavka je zalesněný svah Rejdického kopce.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ užívané obyvateli Rejdic, Počátků, Příchovic a jejich okolí.
4. Pojmenování vychází ze substantiva bodlák, ke kořeni bodl- se přidala přípona -(av)ka .
5. Pojmenovací motiv vychází z velkého výskytu bodláků nebo trnitých porostů v lokalitě okolo cesty.³⁸
6. VM C, SM Sd, ST -(av)ka.
7. Na Bodlavce, Bodlauka.

Brusičský potok

1. Je to malý potok, který pramení pod úpatím Bukovce a vlévá se do Jizery u státních hranic s Polskem.
2. Turistické mapy.
3. Název užíván pracovníky lesních závodů.
4. Základem tohoto PJ je apelativum potok specifikované adjektivním derivátem substantiva brusič + sufix -ský, které je substantivní derivátem verba brousit + činitelský sufix -č.
5. PJ může být motivováno tím, že se jedná o potok: 1) jehož proud obrušuje kameny; 2) v němž se nachází kámen na výrobu brusů.³⁹
6. VM C+B, SM ADd+S.

³⁷ Srov. Olivová-Nezbedová, L; Knappová, M.; Malenínská, J.; Matúšová, J. pozn. 23, s. 276.

³⁸ Matúšová, J; Olivová-Nezbedová, L. Slovník pomístních jmen v Čechách. IV. Praha: Academia, 2000. ISBN 978-80-200-1654-6. s. 83.

³⁹ Olivová-Nezbedová, L; Knappová, M.; Malenínská, J.; Matúšová, J. pozn. 23, s. 295.

7. Fischerfloss.

Bukovec

1. Vrch nad osadou Jizerka na Jizerské louce.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Tento název je substantivum utvořené univerbizací staršího českého označení Buková hora. Zachoval se základ bukový + sufixem -ec, nebo od substantiva buk + sufix -ovec.⁴⁰
5. Název je motivován bukovým porostem, který se nalézal na svazích tohoto vrchu.⁴¹
6. VM C, SM Sd, ST -ec, univerbizace.
7. Buková hora, Na Bukovci, U Bukovce, Buchberg.

Celní cesta

1. Je cesta vedoucí z osady Jizerka okolo bývalého Hojerova domu, přes řeku Jizeru do bývalé osady Velká Jizera.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název užívaný turisty.
4. Základem tohoto PJ je nederivované substantivum cesta v nominativu singuláru, specifikované adjektivem celní, které je utvořeno ze substantiva clo + přípona -ní.
5. Název Celní cesta vznikl podle polohy cesty, která vedla k bývalé celnici na Jizerce.⁴²
6. VM A+B, SM ADd+S.
7. Stará celní, Zollweg.

⁴⁰ Srov. Olivová-Nezbedová, L; Knappová, M.; Malenínská, J.; Matúšová, J. pozn. 23, s. 283.

⁴¹ Srov. Olivová-Nezbedová, L; Knappová, M.; Malenínská, J.; Matúšová, J. pozn. 23, s. 276.

⁴² KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 62.

Cesta Famberka

1. Jedná se o modře značenou asfaltovou silnici, která vede z Kořenova souběžně s Údolní cestou okolo hory Hromovka až do Pasek nad Jizerou.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. PJ téměř neužívané.
4. Základem tohoto názvu je apelativum cesta, které je specifikované derivovaným substantivem v postpozici vzniklém z místního jména Famberk + sufix -ka. Jedná se hláskově, morfologicky a slootovně adaptované německé pomístní jméno.
5. Jméno reflektuje nářečně deformované jméno hory Farnberg (tj. dnešní Kapradník), kolem které cesta vede.
6. VM B+C, SM S+ADd.
7. Famberka, Farnberka, Flamberka.

Černá Desná

1. Černá Desná je potok pramenící nedaleko Soušské silnice, protékající skrze vodní nádrž Souš, který se po soutoku s Bílou Desnou vlévá do Kamenice.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Základem PJ je substantivizované adjektivum Desná, které je specifikováno adjektivem černý.
5. Tento levostranný přítok Kamenice dostal svůj nynější název od původního staročeského slova „desna“, které znamenalo pravý, což také vyjadřuje polohu přítoku, který je ale viděn protiproudu tak, jak postupovala kolonizace. Později byl název přizpůsoben na Desse nebo Desche.⁴³
6. VM C+C, SM AD+S.
7. Černá říčka, Schwarze Desse.

⁴³ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 90.

Černý vrch

1. Jeden z vrchů Vlašského hřebene, na jehož vrcholku se nachází skalní útvar Čertův kámen.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Základem tohoto PJ je apelativum vrch v nominativu singuláru specifikované adjektivem černý.
5. PJ vzniklo volným překladem z německého označení Iser-Schwarze Berg. Pojmenovací motiv tohoto PJ může vycházet z několika hledisek: 1) černá barva může odkazovat k tomu, že se na vrchu nachází jehličnatý porost, který budí dojem tmavého zbarvení, 2) adjektivum černý může význam záhadného, tajemného nebo nebezpečného místa.⁴⁴ Druhý výklad tohoto adjektiva je pravděpodobnější z toho důvodu, že na vrcholu tohoto kopce se nachází skála označovaná jako Čertovy kameny, jejíž neobvyklý tvar byl přisuzován nadpřirozeným bytostem.
6. VM C+B, SM AD+S.
7. Čertův vrch, Iser-Schwarze Berg.

Čertův kámen

1. Skalní útvar na vrcholku Černého vrchu.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ užívané převážně turisty.
4. Základem tohoto PJ je substantivum kámen, které je specifikované posesivním adjektivem čertův utvořeného přidáním sufixu -ův k substantivu čert.
5. PJ vzniklo doslovným překladem z německého názvu Teufelsstein. Pojmenovací motiv odkazuje k mytologické postavě čerta, jemuž byl přisuzován vznik nápadných a neobvyklých skalních útvarů.⁴⁵

⁴⁴ ŠTĚPÁN, P. *Označení černé a bílé barvy v zeměpisných jménech v Čechách*. NŘ, 2003, roč. 86, č. 2, s. 82-95.

⁴⁵ LÁBUS, V. *Pohádková jména*. Časopis Krkonoše-Jizerské hory. 2011 [on-line]. [citováno 10. 12. 2013]. Dostupné z http://krkonose.krnapp.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=11572&Itemid=37 />.

6. VM C+B, SM ADd+S.
7. Čertova skála, Teufelsstein.

Česká cesta

1. Jedná se o bývalou dřevařskou dráhu vedoucí z Velké Krásné louky, podél Příčné vody z Jizerské silnice.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ užívané převážně turisty.
4. Základem tohoto PJ je nederivované substantivum cesta, které je specifikované adjektivem česká, jež je odvozené od místního názvu Čechy.
5. PJ vzniklo doslovným překladem německého názvu BömischeBahn. Lesní cesta je pravděpodobně pojmenována podle českých dřevorubců, kteří tuto bývalou dřevařskou dráhu užívali na přepravu vytěženého dřeva z Českého vrchu.⁴⁶
6. VM C+B, SM AD+S.
7. Česká dráha, BömischeBahn.

Český vrch

1. Jeden z vrchů Středního Jizerského hřbetu, na jehož úpatí z jižní strany pramení potok Příčná voda.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ užívané převážně turisty.
4. Základem tohoto PJ je nederivované substantivum vrch specifikováno adjektivem český.
5. PJ vzniklo doslovným překladem z německého značení BömischeHübel. Pojmenování odkazuje na české dřevorubce, kteří na tomto vrchu těžili dřevo.⁴⁷
6. VM C+B, SM AD+S.
7. Český kopec, BöhmscheHübel.

⁴⁶ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 91

⁴⁷ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 91.

Dlouhá skála

1. Skalní útvar, který se nachází na kopci nad Horním Polubným po pravé straně silnice vedoucí z Polubného na Jizerku.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ téměř neužívané.
4. Základem tohoto názvu je nederivované substantivum skála v nominativu singuláru, které je blíže specifikované adjektivem dlouhý.
5. Pojmenovací motiv vychází z tvaru skaliska.
6. VM C+B, SM AD+S.

Dolní Kořenov

1. Část obce Kořenov od mostu přes Jizeru až po Tesařov.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název užívaný původními obyvateli Kořenova.
4. Základem tohoto názvu je místní jméno Kořenov v nominativu singuláru, jehož poloha je vyjádřena adjektivem dolní.
5. Motivace adjektiva vyplývá z polohy části obce Kořenov. Místní jméno Kořenov vzniklo 1) podle farní pamětní knihy byly při zakládání obce obtíže s kořeny, proto dali první obyvatelé obci jméno Wurzelendorf, 2) podle smlouvy o založení sklářské huti z roku 1577 je pravděpodobnější, že německé jméno vzniklo překladem z českého jména Korzenow, což se dá vyložit jako Kořenův vrch, 3) nebo analogicky podle MJ na -ov z apelativa kořen, tedy pro mnoho kořenů.⁴⁸
6. VM A+C, SM AD+Sd.
7. BadWurzelendorf.

⁴⁸ PROFOUS, A. pozn. 6. s. 310.

Frýdlantský potok

1. Lesní potok stékající ze Středního Jizerského hřbetu protéká přes Velkou Jizerskou louku a tvoří pravostranný přítok Jizery.
2. Turistické mapy.
3. Název neužívaný.
4. Základem toho PJ je substantivum potok v nominativu singuláru specifikovaný adjektivním derivátem MJ Frýdlant + sufix -ský.
5. Pojmenování souvisí s tím, že dříve zde na hřebenech sousedilo frýdlantské panství (později do r. 1960 okres Frýdlant) a semilské panství, později jablonecký okres.⁴⁹
6. VM D+B, SM ADd+S.

Hennrichova cesta

1. Bývalá dřevařská stezka ze Středního Jizerského hřebene.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název téměř neužívaný, známý pouze mezi pracovníky lesních závodů.
4. Základem tohoto PJ je apelativum cesta v nominativu singuláru specifikované adjektivem Hennrichova utvořeným sufixem -ova z vlastního jména Hennrich.
5. Pojmenovací motiv vychází z vlastního jména Hennrich, což byl jeden ze slavných pytláků Jizerských hor.⁵⁰
6. VM D+B, SM ADd+S.
7. Hennrichova dráha⁵¹, Hennrichovka, HennrichBahn.

Hlinitý potok

1. Jedná se o potok, který pramení u Promenádní cesty a nedaleko od chaty Pešákovny se vlévá do Jizerky.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. Název užívaný pracovníky lesních závodů.

⁴⁹ Srov. Olivová-Nezbedová, L.; Knappová, M.; Malenínská, J.; Matúšová, J. pozn. 23, s. 301.

⁵⁰ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 123.

⁵¹ Turistické mapy.

4. PJ se skládá z apelativa potok, které je blíže specifikováno adjektivním derivátem substantiva hlína + sufix -itý.
5. Potok je pojmenován podle jílových nečistot, které se v něm nacházejí.⁵²
6. VM C+B, SM ADd+S.
7. Jílový potok, Lehmfluss.

Hluboký potok

1. Potok pramenící v lesích pod Václavíkovou studánkou, který se slévá ze tří drobných pramenů a ústí do Černé Říčky.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. PJ téměř neužívané.
4. Základem tohoto PJ je apelativum potok v nominativu singuláru specifikované adjektivem hluboký.
5. Pojmenovací motiv vychází z tvaru a hloubky koryta potoka.
6. VM C+B, SM AD+S.

Hoftík

1. Část Jizerského údolí v Horním Kořenově sahající od řeky Jizery téměř ke státním hranicím s Polskem.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ užívané stálými obyvateli Horního Kořenova a Polubného.
4. Toto PJ je derivát německého označení Hoffnungstal zachováním základu Hof- + sufix -(t)ík.
5. Jedná se o zlidovění německého označení Hoffnungstal neboli Údolí Naděje.
6. VM C, SM Sd, ST -(t)ík.
7. Údolí Naděje⁵³, Hoffnungstal.

⁵² Antoš, L. *Jména vodních toků Jizerských hor*. Liberec: Česká beseda v Liberci, 1990. s. 13.

⁵³ Turistické mapy.

Hojerův dům

1. Bývalá samota u Celní cesty na severovýchodním úbočí Středního Jizerského hřbetu.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Základem tohoto PJ je substantivum dům v nominativu singuláru specifikované posesivním adjektivem, které vzniklo z vlastního jména Hoyer (Huýer) + sufix -ův. Došlo zde také k pravopisné adaptaci německého y na české j.
5. PJ vzniklo doslovným překladem z německého označení Hoyerhaus. Pojmenovací motiv se váže k dřívějšímu vlastníku samoty.⁵⁴
6. VM D+B, SM ADd+S.
7. Hojerák, Hojerhaus/Hoyerhaus⁵⁵, Kammhuier.⁵⁶

Hojerova jáma

1. Terénní předěl u rozvalin bývalé hájovny ležící za Středním jizerským hřebenem nedaleko státních hranic s Polskem.
2. Turistické mapy.
3. Název známý mezi pracovníky lesních závodů a turisty.
4. Základem tohoto PJ je apellativum jáma v nominativu singuláru specifikované posesivním adjektivem Hojerův vzniklého z vlastního jména Hojer + sufix -ův.
5. Jedná se o novodobý český název vycházející z pojmenování samoty Hojerův dům (Hoyerhaus), nazvané podle dřívějšího majitele.
6. VM A+B, SM ADd+S.
7. U Hojeráku.

Horní Kořenov

1. Část obce Kořenov, okolo vlakového nádraží Kořenov, podél Martinského údolí.

⁵⁴ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 54.

⁵⁵ Ústní sběr dat.

⁵⁶ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 54.

2. Turistické mapy.
3. Název užívaný původními obyvateli Kořenova.
4. Základem tohoto názvu je místní jméno Kořenov v nominativu singuláru, jehož poloha je vyjádřena adjektivem horní.
5. Motivace tohoto názvu vyplývá z polohy části obce, viz Dolní Kořenov.
6. VM A+C, SM AD+Sd.
7. Ober-Wurzelsdorf.

Horní Polubný

1. Je to část obce Kořenov, jenž se nachází na hřebenu nad železniční stanicí Kořenov.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Základem toho PJ je místní název Polubný, který je specifikován adjektivem horní.
5. Polubný (německy Polaun) souvisí podle Příchovické farní knihy se jménem Polaun, vycházejícího z označení Polauben (českého Polubný), což byl potok, jehož název vznikl od apelativa polubí, které znamenalo houští.⁵⁷
6. VM A+C, SM AD+SADd.
7. Ober Polaun.

Houba

1. Osamělý skalní žulový útvar ležící na úpatí Českého vrchu, nedaleko lovecké chaty Jelenka.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název užívaný turisty.
4. Tento název je nederivované apelativum houba v nominativu singuláru.
5. PJ vzniklo volným překladem z německého označení Pilzstein. Název vyplývá z metaforického přirovnání tvaru skály k houbě.
6. VM C, SM S.

⁵⁷ PROFOUS, A. pozn. 8, s. 430-431.

7. Pilzenstein⁵⁸, Pilzstein.

Hraniční cesta

1. Spojnice mezi Soušskou a Jizerskou silnicí.
2. Turistické mapy.
3. PJ téměř neužívané.
4. Základem tohoto PJ je apelativum cesta v nominativu singuláru specifikované adjektivním derivátem substantiva hranice + sufix -ní.
5. Pojmenovací motiv vychází polohy cesty⁵⁹, která vedla nedaleko státních hranic.
6. VM A+B, SM ADd+S.
7. Hraniční.

Hruškové skály

1. Jeden ze skalnatých vrcholů Vlašského hřebene a zároveň archeologické naleziště kamenných nástrojů.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Základem tohoto PJ je substantivum skála v nominativu plurálu, které je specifikováno adjektivním derivátem substantiva hruška + sufix -ový.
5. PJ vzniklo pravděpodobně chybným zápisem německého názvu Börnbaumfelsen (podle studánky/pramene) na Birnbaumfelsen, který byl následně přeložen na Hruškové skály.⁶⁰
6. VM C+B, SM ADd+S.
7. Hrušková skála⁶¹, Studánecká skála⁶², Birnbaumfelsen, Börnbaumfelsen.

⁵⁸ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 555.

⁵⁹ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 319.

⁶⁰ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 92.

⁶¹ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. s. 555.

⁶² Ústní sběr dat.

Hřib

1. Skalní útvar na kopci nedaleko pily v Horním Polubném.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ známe mezi obyvateli Horního Polubného.
4. Základem tohoto PJ je apelativum hřib v nominativu singuláru.
5. Pojmenovací motiv vychází ze specifického tvaru skalního objektu.
6. VM B, SM S.
7. Císařský kámen v Polubném, Kaiserstein in Polaun,⁶³Viklan⁶⁴, Skalní hřib⁶⁵, Pilzstein.

Hvězda

1. Je pravděpodobně turisticky nejnavštěvovanější vrch v Kořenově, na kterém se nachází rozhledna Štěpánka.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ téměř neužívané, turisté spíše užívají název *Štěpánka*, podle rozhledny, která stojí na vrcholu kopce.
4. Tento název tvoří nederivované substantivum hvězda v nominativu singuláru.
5. Pojmenovací motiv není znám.
6. VM C, SM S.
7. Štěpánka⁶⁶, Buchstein, Pocherstein, Buchštejn.⁶⁷

Jelení dráha

1. Bývalá dřevařská dráha vedoucí z Jelení stráně k chatě Pešákovna u Jizerské silnice. Tato cesta tvoří východní hranici NPR Rašeliniště Jizery.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ užívané pracovníky lesních závodů.

⁶³ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 557.

⁶⁴ Ústní sběr dat.

⁶⁵ Turistické mapy.

⁶⁶ Ústní sběr dat.

⁶⁷ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 554.

4. Základem toho PJ je apelativum dráha v nominativu singuláru, jež je specifikováno adjektivním derivátem substantiva jelen + koncovkou -í.
5. Motivem PJ je apelativum jelen.
6. VM C+B, SM ADd+S.
7. Jelení cesta/stezka, ZimmerlehnBahn.

Jelení stráň

1. Jelení stráň tvoří nejvyšší pahorek Středního hřbetu jizerského, na jehož vrcholu se nachází Věžní skály.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název známý mezi turisty.
4. Základem tohoto PJ je apelativum stráň v nominativu singuláru, které je specifikované adjektivním derivátem substantiva jelen + měkká koncovka -í.
5. Pojmenovací motiv vychází z výskytu jelenů v těchto oblastech.
6. VM C+B, SM ADd+S.
7. Jizerská stráň, Jizerník, Zimmerova nebo Zimrova stráň, Zimmerlehne.

Jezdecká cesta

1. Jedná se o žlutě značenou lesní cestu, která vede od osady Jizerka k Protržené přehradě.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ známé mezi pracovníky lesních závodů.
4. Základem tohoto PJ je substantivum cesta specifikované adjektivním derivátem substantiva jezdec + sufix -ský.
5. PJ vzniklo doslovným překladem z německého označení Reitweg. Pojmenovací motiv vychází z faktu, že do 19. století byla většina horských cest ve velmi špatném stavu. Jezdeckou cestu nechal přestavit v roce 1828 sklář Riedel, aby po ní mohl jezdit na koni ze své sklárny v Josefově Dolu do jeho nové huti na Jizerce.⁶⁸
6. VM C+B, SM ADd+S.

⁶⁸ SCHWARZ, E. POZN. 7. s. 73.

7. Riedels-Reitweg.

Jizera

1. Největší řeka Jizerských hor, která je pravostranným přítokem Labe, kam se vlévá v Toušni u Čelákovic. Jizera pramení nedaleko Smrku a z velké části tvoří česko-polskou hranici a zároveň severovýchodní hranici kořenovského katastru.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Tento název je nederivované substantivum.
5. Pojmenovací motiv tohoto nejvýznamnějšího toku Jizerských hor vychází nejspíše od původních keltských osadníků jizerského dolního toku ve středních Čechách. V mapách ze 13. století můžeme nalézt označení Gizera, které vychází z indoevropského prazákladu a znamená bystře se pohybovat, či proudit. Německé označení Iser nejspíše vyplývá již z českého označení, jelikož se v mapách objevuje až později.⁶⁹
6. VM C, SM S.
7. Iser, Grosse Iser.⁷⁰

Jizerka

1. Jizerka je potok, který protéká stejnojmennou osadou, okolo Hnojového domu, úpatí Bukovce až ke Karlovskému mostu, kde se vlévá do Jizery.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Všeobecně známe PJ.
4. Tento název je deminutivním derivátem PJ Jizera + sufix -ka.
5. Označení vzniklo z původního PJ menší pramenné větve Jizery Malá Jizera (přeloženo z původního německého názvu „Kleine Iser“).⁷¹
6. VM C, SM Sd, ST -ka.
7. Malá Jizera, Kleine Iser, Kleine Iser Bach.⁷²

⁶⁹ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 90.

⁷⁰ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 552.

⁷¹ ANTOŠ, L. pozn. 47, s. 12.

Jizerská cesta

1. Červeně značená cesta vedoucí od Mořin údolím řeky Jizery až k nádraží v Kořenově.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ užívané především turisty.
4. Základem tohoto PJ je nederivované substantivum cesta specifikované adjektivem jizerská utvořeným sufixem -ská z PJ Jizera.
5. Pojmenovací motiv vyplývá z polohy cesty⁷³, která z velké části vede podél řeky Jizery.
6. VM A+B, SM ADd+S.
7. Pojizerská cesta/silnice⁷⁴, Iserplanie.

Jizerská silnice

1. Cesta z osady Jizerka na Smědavu.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ užívané především turisty.
4. Základem toho PJ je apelativum silnice v nominativu singuláru, které je specifikováno adjektivním derivátem PJ Jizera + sufix -ský.
5. Pojmenovací motiv vychází: 1. z názvu osady, ze které cesta vede, 2. z názvu hřebene, na jehož úpatí vede, 3. z názvu hor, v nichž vytváří spojnici mezi dvěma osadami.
6. VM A+B, SM ADd+S.
7. Panelka⁷⁵, IserStrasse.

Jizerské údolí

1. Jedná se o údolí, kterým protéká řeka Jizera.
2. Turistické mapy.

⁷² KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 552.

⁷³ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 319.

⁷⁴ Ústní sběr dat.

⁷⁵ Ústní sběr dat.

3. Všeobecně známé PJ.
4. Základem tohoto PJ je derivované apelativum údolí v nominativu singuláru specifikované adjektivním derivátem PJ Jizera + sufix -ský.
5. Pojmenovací motiv vychází z PJ řeky Jizery, která protéká údolím.
6. VM A+B, SM ADd+Sd.

K Lesní

1. Modře značená lesní cesta, která vede od nádraží v Kořenově k dnešnímu lesnímu hotelu Lesní chata.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ užívané stálými obyvateli Horního a Dolního Kořenova a Horního Polubného.
4. Základem tohoto názvu je předložková vazba s substantivizovaným apelativním adjektivem, které je utvořené ze substantiva les + sufix -ní. Směr cesty je zde vyjádřen předložkou k.
5. Pojmenovací motiv vychází z polohy cesty, která vede k Lesní chatě.
6. VM A+A, SM P+Sd

Kaní hnízdo

1. Vrch nad vodní nádrží Souš.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název neužívaný.
4. Základem tohoto PJ je substantivum hnízdo specifikováno adjektivem kaní utvořeným ze substantiva káně.
5. Pojmenovací motiv pravděpodobně vychází z výskytu kánat v okolí vrchu.⁷⁶
6. VM C+C, SM ADd+S.
7. Tetřeví skály⁷⁷, Steinköppl.

⁷⁶ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L.; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 278.

⁷⁷ Ústní sběr dat.

Ke Staré pile

1. Cesta, která spojuje Jizerskou silnici s Panelovou cestou v osadě Jizerka, která vede okolo bývalé pily.
2. Ústní sběr dat.
3. Název známý mezi stálými obyvateli Jizerky a mezi turisty.
4. Základem tohoto předložkového PJ je substantivum pila v dativu singuláru specifikované apelativním adjektivem starý. Poloha je zde vyjádřena přeložkou k (ke).
5. Pojmenovací motiv vyplývá z polohy cesty.
6. VM A+C+B, SM P+AD+S.
7. U Staré pily.⁷⁸

Knížecí cesta

1. Z části žlutě značená cesta vedoucí od hlavní silnice z Horního Polubného podél Vlašského hřebene směrem na Jizerku.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ žijících v místním úzu původních obyvatel Jizerky a Horního Polubného
4. Název je složen z nederivovaného substantiva cesta v nominativu singuláru, které je specifikované adjektivním derivátem substantiva kníže + sufix -cí.
5. Pojmenovací motiv vychází pravděpodobně podle dřívějšího majitele cesty.⁷⁹
6. VM D+B, SM ADd+S.
7. Cesta pod Černým vrchem⁸⁰, Fürstenweg.

⁷⁸ Ústní sběr dat.

⁷⁹ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 375.

⁸⁰ Turistické mapy.

Kobylí potok

1. Pravostranný přítok Jizery protékající kolem bývalé hájenky Na Kobyle.
2. Turistické mapy.
3. PJ neužívané.
4. Základem tohoto PJ je apelativum potok v nominativu singuláru specifikované adjektivním derivátem substantiva kobyla + měkký sufix -í.
5. PJ mohlo vzniknout 1) postupnou adaptací německého označení Kobelfloss, ze kterého bylo utvořeno české označení Kobylí potok; 2) z PJ Na Kobyle (viz Na Kobyle).
6. VM A+B, SM ADd+S.
7. Kobelův potůček⁸¹, Kobelfloss.

Kostelní cesta

1. Lesní cesta, která vede z Pasek nad Jizerou přes lyžařský vlek v Rejdicích, až ke kostelu Sv. Víta na Příchovicích.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy
3. PJ užívané mezi stálými obyvateli Počátků, Rejdic, Příchovic a jejich okolí.
4. Základem tohoto PJ je nederivované substantivum cesta specifikované adjektivem kostelní, které je derivátem substantiva kostel + přípona -ní.
5. Motivem pojmenování je kostel sv. Víta v Příchovicích, k němuž cesta vede.⁸²
6. VM A+B, SM ADd+S.
7. Kostelní.

⁸¹ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 552.

⁸² Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L.; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 313.

Krásná louka

1. Rašeliniště, které se nachází na konci Pruské a České cesty na úpatí Českého vrchu.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Základem tohoto PJ je nederivované substantivum louka v nominativu singuláru, které je specifikované nederivovaným adjektivem krásná.
5. Krásná louka vznikla doslovným překladem z německého názvu Schöne Wiese.⁸³ Wiese (louka) je označení, které se v centrální části hor užívalo pro rašeliniště, tj. bezlesé místo. Adjektivum „krásná“ vyjadřuje individuální hodnotící postoj pojmenovatele.⁸⁴
6. VM C+B, SM AD+S.
7. Velká Krásná louka.⁸⁵

Krásný potok

1. Je potok vyvěrající z rašelinišť na Tetřeví louce stékající se ze dvou pramenů, který ústí do řeky Jizery na severovýchodním cípu Velké Jizerské louky.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. PJ známý mezi pracovníky lesních závodů.
4. Název je složen ze substantiva potok, které je specifikováno nederivovaným adjektivem krásný.
5. Název Krásný potok vznikl volným překladem z německého Schönwiesfloss. PJ tedy vyplývá z pojmenování rašeliniště Krásná louka, jímž protéká.
6. VM A+B, SM AD+S.
7. Krásný potůček, potok Krásné louky, Schönwiesfloss.⁸⁶

⁸³ ANTOŠ, L. pozn. 47, s. 12.

⁸⁴ OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L.; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 274.

⁸⁵ Turistické mapy.

⁸⁶ ANTOŠ, L. pozn. 47, s. 12.

Krkonošská silnice

1. Hlavní silnice vedoucí ze Smržkovky přes Kořenov do Harrachova.
2. Ústní sběr dat.
3. Název užívaný mezi obyvateli Horního a Dolního Kořenova, Horního Polubného, Příchovic, Rejdic a okolí.
4. Základem tohoto PJ je apelativum silnice s nominativu singuláru specifikované adjektivním derivátem místního názvu Krkonoše + sufix -ský.
5. Název je motivován tím, že se jedná o spojnici mezi Jizerskými horami a Krkonošemi.
6. VM A+B, SM ADd+S.
7. Státovka.⁸⁷

Kyselá rovina

1. Jedná se o rašelinnou oblast u Malé jizerské louky u povodí potoku Jizerka.
2. Turistické mapy.
3. Název neužívaný.
4. Základem tohoto PJ je apelativum rovina v nominativu singuláru specifikované apelativním adjektivem kyselý.
5. PJ je utvořené doslovným překladem z německého označení Sauere Ebene. Pojmenovací motiv pravděpodobně z rašelinného původu louky.⁸⁸
6. VM C+B, SM AD+S.
7. Kyselá louka⁸⁹, Sauere Ebene.

Lasičí cesta

1. Částečně červeně značená lesní cesta vedoucí z Jizerky na Střední Jizerský hřbet.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.

⁸⁷ Ústní sběr dat.

⁸⁸ KAPPAŠ, R. pozn. 35, s. 246.

⁸⁹ Ústní sběr dat.

3. Název užívaný turisty.
4. Základem tohoto PJ je apelativum cesta v nominativu singuláru, jenž je specifikované apelativním adjektivem lasičí, které je adjektivním derivátem substantiva lasice + měkký sufix -í.
5. PJ vzniklo doslovným překladem z německého označení Wieselweg.
6. VM C+B, SM ADd+S.
7. Wieselweg.

Louka u studánky

1. Rašelinná louka, kterou protíná Hraniční cesta, kde se nachází studna se slabě radioaktivní vodou.
2. Turistické mapy.
3. PJ žijící v místním úzu obyvatel Horního Polubného a Jizerky.
4. Základem tohoto PJ je apelativum louka v nominativu singuláru specifikovaná prepozicionální vazbou u studánky, kde deminutivní derivát substantiva studna + sufix-ka. Poloha louky je zde vyjádřena předložkou u.
5. Název louky je motivován polohou louky, která se nalézá nedaleko studánky.
6. VM B+A+B, SM S+P+Sd.
7. U Studánky⁹⁰, Börnlwiese.

Malá Krásná louka

1. Je rašeliniště ležící v severní části Velké Jizerské louky.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název užívaný převážně turisty.
4. Základem tohoto názvu je apelativum louka v nominativu singuláru, které je specifikované dvěma adjektivy: 1) nederivované adjektivum malý, 2) nederivované adjektivum krásný.
5. Viz Krásná louka.
6. VM C+C+B, SM AD+AD+S.

⁹⁰ Ústní sběr dat.

7. Kleine Schönwiese.

Martinské údolí

1. Martinské údolí se rozkládá podél silnice z Horního do Dolního Kořenova.
2. Turistické mapy.
3. Název užívaný především turisty.
4. Základem tohoto PJ je nederivované substantivum údolí v nominativu singuláru specifikováno adjektivem Martinské utvořeným sufixem -ský z osobního jména Martin.
5. PJ vzniklo doslovným volným překladem z německého označení Martinsthal. Pojmenování vychází z osobního jména Martin.
6. VM D+B, SM ADd+S.
7. Martinsthal, Martinovo údolí.⁹¹

Martinský potok

1. Potok pramenící v Horním Polubném protéká přes pilu, dále v lesích podél silnice z Horního Polubného do Dolního Kořenova a v Martinském údolí se vlévá do Jizery.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. Název známý mezi obyvateli Horního Polubného a Horního Kořenova.
4. Název se skládá ze substantiva potok, které je specifikováno posesivním adjektivem Martinský, jež vzniklo připojením sufixu –ský z osobního jména Martin.
5. Jméno vzniklo z PJ Martinské údolí, kde se potok vlévá do Jizery. Viz Martinské údolí.
6. VM D+B, SM ADd+S.
7. Zelený potok, Martinův potok, Martinický potok, Martiny,⁹² Martinsbach.

⁹¹ Ústní sběr dat.

⁹² KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 552.

Medvědí kout

1. Svah Velkého Jizerského hřebene pokrytý lesy, který leží na jeho jihovýchodním cípu a vede jím Panelová cesta.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název neužívaný.
4. Základem tohoto PJ je apelativum kout v nominativu singuláru specifikované adjektivem medvědí, které je derivátem substantiva medvěd + sufix -í.
5. PJ vzniklo překladem z německého názvu Bärenloch. Pojmenovací motiv nejspíše vyplývá z dřívějšího výskytu medvědů v této oblasti.
6. VM C+A, SM ADd+S.
7. Bärenloch.

Mléčná studánka

1. Lehce mineralizovaná studánka v Dolním Kořenově v místech, kde dříve stávaly kořenovské lázně.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ užívané stálými obyvateli Horního Polubného a Horního a Dolního Kořenova.
4. Základem tohoto názvu je deminutivní derivát substantiva studna + sufix -ka specifikovaný adjektivem derivovaným ze substantiva mléko + sufix -ný.
5. Pojmenovací motiv vychází z kalného zabarvení studánky způsobeného rozpuštěnými minerály ve vodě.⁹³
6. VM C+B, SM ADd+Sd.
7. Mléčný pramen.⁹⁴

Na Hranicích

1. Les kolem vrchu Kaní hnízdo na Soušskou vodní nádrž.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.

⁹³ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 481.

⁹⁴ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 481.

3. PJ živé v místním úzu obyvatel okolí Souše a mezi pracovníky lesních závodů.
4. Základem tohoto PJ je apelativum hranice v lokálu plurálu. Poloha je zde vyjádřena předložkou na.
5. Pojmenovací motiv vychází z tehdejších nedalekých hranic mezi panstvím frýdlantským a semilským.
6. VM A+A, SM P+S.

Na Kobyle

1. Samota okolo bývalé hájenky u Polubenské silnice směrem na Jizerku.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ užívané především turisty.
4. Základem tohoto PJ je předložkové substantivum kobyla v lokálu singuláru. Poloha je zde naznačena předložkou na.
5. Pojmenovací motiv vychází z postupné adaptace německého označení Kobelhaus.
6. VM nelze jednoznačně určit, SM P+S.
7. U Štrougala⁹⁵ (podle bývalého ministerského předsedy ČSSR Lubomíra Štrougala, který chalupu na louce vlastnil), U Bědné chatrče/chýše vycházející z doslovného překladu německého označení Kobelhäuser, ale svou podobností s českým slovem kobyla došlo k jeho postupné transformaci do dnešní podoby Na Kobyle, dříve dokonce také Na Kolibě. Další označení je Koblavy domky.⁹⁶

Na Kozím rynku

1. Oblast mezi osadami Světlá, Nová Víska a Morava.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. Název žijící mezi původními obyvateli Světlé a okolí.

⁹⁵ Ústní sběr dat.

⁹⁶ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 94.

4. Základem toho PJ je substantivum v lokálu specifikováno adjektivem kozí utvořeným sufixem -í ze substantiva koza. Součástí PJ je prepozice na, která udává pád celé vazby.
5. Pojmenovací motiv vychází nejspíše z toho, že se tam dříve vodily kozy na pastvu.⁹⁷
6. VM A+C+C, SM P+ADd+S.
7. Na kozím plácku.

Na Paloučku

1. Zalesněný svah podél Polubenské silnice směrem ke státním hranicím s Polskem.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ známé mezi pracovníky lesních závodů.
4. Základem tohoto PJ je deminutivní derivát substantiva palouk + sufix -ček v lokálu singuláru. Poloha je zde vyjádřena předložkou na.
5. Pojmenovací motiv vychází nejspíše z toho, že se v těchto místech těžilo dřevo a tím tam vznikla mýtina/palouk.⁹⁸
6. VM A+B, SM P+Sd.

Na Štěpánce

1. Jedná se o křižovatku lesních cest v kopci Hvězda.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. Název užíván převážně turisty.
4. Základem tohoto názvu je vlastní jméno Štěpánka v lokálu doplněné o předložku na, která naznačuje umístění křižovatky.
5. Pojmenovací motiv vychází z názvu rozhledny, která stojí na vrcholu kopce Hvězda, na němž se křižovatka nachází.
6. VM A+D, SM P+Sd.

⁹⁷ Ústní sběr dat.

⁹⁸ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L.; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 277.

Nová hřebenovka

1. Cesta vedoucí z velké části po hřebenu Středního Jizerského hřbetu. Vychází od Lasičí cesty přes Věžní skály, Pytlácké kameny až k Černým jezírkům.
2. Turistické mapy.
3. Název užíván turisty.
4. Základ tohoto názvu tvoří univerbizované slovní spojení hřebenová cesta, kde byl ponechán kořen hřeben + univerbizační sufix -ovka, jehož kvalitu a stáří určuje adjektivum nový.
5. Název je motivován tím, že cesta vede po hřebenu Velkého Jizerského hřbetu.
6. VM C+A, SM AD+Sd.

Panelová cesta

1. Cesta vedoucí od Hnojového domu kolem Staré Pily na Jizerce a dále podél potoku Jizerka, u jehož soutoku s Jizerou se stáčí kolem úpatí Středního Jizerského hřebenu směrem na sever.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název téměř neužívaný.
4. Základem tohoto PJ je apelativum cesta v nominativu singuláru specifikované adjektivem panelová, které je adjektivním derivátem substantiva panel + sufix -ová.
5. Pojmenovací motiv vychází z materiálu, který byl užitý na výstavbu cesty.⁹⁹
6. VM C+B, SM ADd+S.
7. Panelka.¹⁰⁰

París

1. Údolí Rejdického potoka.
2. Ústní sběr dat.

⁹⁹ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L.; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 322.

¹⁰⁰ Ústní sběr dat.

3. PJ známé mezi obyvateli Rejdic, Příchovic a okolí.
4. Tento název je substantivum v nominativu singuláru.
5. Původní motivace se nedala zjistit, ale nejspíše vychází od německého slova Paradiese.¹⁰¹
6. VM C, SM S.
7. V Paríšu/Parízu.¹⁰²

Pařezová dráha

1. Jedná se o bývalou dřevařskou dráhu vedoucí od Pytláckých kamenů k Jizerské silnici.
2. Turistické mapy.
3. PJ téměř neužívané.
4. Základem tohoto PJ je substantivum dráha v nominativu singuláru, které je specifikované adjektivním derivátem substantiva pařez + sufix -ová.
5. Jelikož se jedná o bývalou dřevařskou dráhu, je její název pravděpodobně motivován velkým počtem pařezů okolo dráhy z důvodu těžení dřeva v této oblasti.¹⁰³
6. VM C+B, SM ADd+S.
7. KlötzerBahn.

Pařezový potok

1. Potok pramenící na Středním Jizerském hřebenu pod Věžními skálami a na Malé Jizerské louce se vlévá do Jizerky.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ téměř neužívané.
4. Název je složen ze substantiva potok, které se specifikováno adjektivním derivátem substantiva pařez + sufix -ový.

¹⁰¹ Ústní sběr dat.

¹⁰² Ústní sběr dat.

¹⁰³ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 322.

5. Poblíž tohoto potoka se nachází dřevařská stezka, zvaná také jako Pařezová dráha, tudíž název může být odvozen podle hojného počtu pařezů v okolí potoku, popřípadě také podle PJ dřevařské stezky.¹⁰⁴
6. VM C+B, SM ADd+S.
7. KlötzerFloss,¹⁰⁵Klötzerbach.

Počátky

1. Jedná se o část obce Kořenov na východním úpatí Rejdického kopce.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Toto PJ je deverbizované substantivum počátek v nominativu plurálu utvořené z verba počínat (počít) + sufix -ek.
5. Počátky získaly svůj název proto, že zde pramení – počíná potok Zlatník.¹⁰⁶
6. VM A, SM S.
7. Horní Rejdice.

Polubenská silnice

1. Je to asfaltová cesta vedoucí z obce Horní Polubný na Jizerku.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ všeobecně známé.
4. Základem toho PJ je nederivované substantivum silnice v nominativu singuláru specifikovaným adjektivním derivátem místního jména Polubný + sufix -ský.
5. Pojmenovací motiv vychází z názvu obce, ze které silnice vede.
6. VM A+B, SM ADd+S.
7. Polubenka.

¹⁰⁴ ANTOŠ, L. pozn. 52, s. 13.

¹⁰⁵ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 553.

¹⁰⁶ Ústní sběr dat.

Pralouka

1. Louka na úpatí Bukovce.
2. Turistické mapy.
3. Název užívaný stálými obyvateli Jizerky a okolí a turisty.
4. Základem tohoto PJ je substantivum louka + prefix pra-.
5. Pojmenovací motiv nejspíše souvisí s tím, že louka vykazuje určité vlastnosti trvale bezlesého místa.
6. VM CB, SM S.

Promenádní cesta

1. Lesní cesta, která vede od osady Jizerka podél Vlašského hřbetu na Smědavu.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název užíván turisty.
4. Základem tohoto PJ je substantivum cesta specifikované adjektivním derivátem substantiva promenáda + sufix -ní.
5. Pojmenovací motiv může odkazovat k jakosti cesty¹⁰⁷, nebo k účelu, pro který byla dříve využívána.¹⁰⁸
6. VM C+B, SM ADd+S.
7. Promenádní,¹⁰⁹ Promenade.

Pruská cesta

1. Je bývalá dřevařská dráha vedoucí z rašeliniště Velká Krásná louka k Jizerské silnici.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. PJ známé mezi pracovníky lesních závodů.
4. Základem toho PJ je substantivum cesta, které je specifikováno adjektivním derivátem místního názvu Prusko + sufix -ský.

¹⁰⁷ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L.; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 322.

¹⁰⁸ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L.; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 323.

¹⁰⁹ Ústní sběr dat.

5. Jméno referuje o poloze cesty, která ležela nedaleko zemským hranicím s Polskem (dříve Pruskem).¹¹⁰
6. VM A+B, SM ADd+S.
7. Pruská dráha¹¹¹, PreussischeBahn.

Příčná voda

1. Jedná se o potok, jenž protíná cestu spojující Smědavu s osadou Jizerka.
2. Turistické mapy.
3. Název užívaný pracovníky lesních závodů.
4. Základem tohoto PJ je nederivované substantivum voda v nominativu singuláru specifikované adjektivem příčná.
5. Jedná se o doslovný překlad z původního německého označení Querwasser. Motiv pojmenování nejspíše souvisí s tím, že potok protíná příčně cestu spojující Smědavu s Jizerkou.¹¹²
6. VM A+B, SM AD+S.
7. Příčný potok¹¹³, Querwasser.

Příchovice

1. Část obce Kořenov podél hlavní silnice vedoucí z Tanvaldu do Harrachova.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Místní jméno Příchovice vzniklo ze jména Přiechovice prodloužením první slabiky po předložkách z tvaru Přechovicě. Místní název je pravděpodobně odvozen od vlastního jména Přicha + sufix –ov-vice.¹¹⁴
5. MJ je motivováno vlastním jménem Přicha.
6. VM D, SM Sd, ST -ice.

¹¹⁰ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L.; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 319.

¹¹¹ Turistické mapy.

¹¹² ANTOŠ, L. pozn. 47, s. 13.

¹¹³ Antoš, L. pozn. 47, s. 13.

¹¹⁴ PROFOUS, A. pozn. 51. s. 477.

7. Přichowitz, Stephansruh.¹¹⁵

Přichovický potok

1. Potok pramenící na severním cípu obce Přichovice, protékající Růžodolem a dále teče podél hlavní silnice na Desnou, kde se vlévá do Černé říčky.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. PJ téměř neužívané.
4. Základem tohoto PJ je substantivum potok, které je specifikováno adjektivním derivátem místního názvu Přichovice + sufix -ský(cký).
5. Přichovický potok dostal svůj název podle obce Přichovice, kterou protéká (viz Přichovice).
6. VM A+B, SM ADd+S.
7. Polaunerbach, Tiefenbach, Hluboký potok.

Pytlácká jáma

1. Krajinná prohlubeň pod Pytláckými kameny rašeliniště Rybí loučky.
2. Turistické mapy.
3. Název užívaný pracovníky lesních závodů.
4. Základem tohoto PJ je apelativum jáma v nominativu singuláru specifikované adjektivním derivátem substantiva pytlák + sufix -ský(cký).
5. Pojmenování odkazuje k poloze jámy, která leží nedaleko Pytláckých kamenů.
6. VM A+B, SM ADd+S.

Pytlácké kameny

1. Jeden z vyhlídkových skalních útvarů Středního jizerského hřebenu nacházející se na červeně značené turistické trase.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.

¹¹⁵ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 551.

3. Všeobecně známé PJ.
4. Základem tohoto PJ je apelativum kámen v nominativu plurálu, které je specifikováno adjektivním derivátem substantiva pytlák + sufix -ský(cký).
5. Pojmenovací motiv vychází z příběhu o slavném jizerskohorském pytlákovi Hennrichovi, jenž měl úkryt v Pytláckých kamenech.¹¹⁶
6. VM C+B, SM ADd+S.
7. Loupežnické kameny, Pytlácké skály, Raubschützenfelsen,¹¹⁷ Hennrichfelsen.

Rejdice

1. Část obce Kořenova na úpatí Rejdického kopce.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Tento název je derivátem osobního jména Rejda + sufix -ice, podle bývalého obyvatele těchto míst.
5. Pojmenovací motiv pravděpodobně souvisí s vlastním jménem Rejda, které vzniklo ze slovesa rejdití, neposedně běhati, dováděti aj.¹¹⁸
6. VM D, SM Sd, ST -ice.
7. Reiditz.

Rejdický kopec

1. Je to kopec, který se nachází jižně nad obcí Rejdice.
2. Turistické mapy.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Základem tohoto PJ je nederivované substantivum kopec v nominativu singuláru, které je specifikováno adjektivním derivátem místního jména Rejdice + sufix -ský(cký).
5. Pojmenovací motiv nejspíše vychází z polohy kopce¹¹⁹, který se nachází nedaleko obce Rejdice.

¹¹⁶ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 123.

¹¹⁷ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 556.

¹¹⁸ PROFOUS, A. pozn. 8, s. 554.

6. VM A+B, SM ADd+S.
7. Rejdičák¹²⁰, ReiditzBerg.

Rejdický potok

1. Potok stékající se z mnoha pramínků vyvěrajících většinou v lesích U Hutterova kříže, který se ve Velkých Hamrech vlévá do Kamenice.
2. Geonames: www.cuzck.cz, turistické mapy.
3. Název užívaný stálými obyvateli Rejdic, Počátků, Přichovic a jejich okolí.
4. Základem toho PJ je apelativum potok specifikované adjektivním derivátem místního názvu Rejdice + sufix -ský (cký).
5. Pojmenování referuje o poloze potoku, který protéká obcí Rejdice.
6. VM A+B, SM ADd+S.
7. Jeschkrabetz, Jezkrobec, Krobec, Ješkrabec, Schmiedlbach.¹²¹

Růžodol

1. Část obce Kořenov nacházející se podél silnice do Desné za obcí Tesařov.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Tento název je užíván stálými obyvateli Růžodolu, Tesařova, Rejdic a okolí.
4. Tento název je kompozitum slovního spojení Růžový důl.
5. Pojmenovací motiv vyplývá z doslovného překladu německého názvu Rosenthal.
6. VM CB, SM S složené.
7. Rosenthal.

Rybí loučky

1. Je rašeliniště na Velké Jizerské louce, na kterém pramení Rybí potok.

¹¹⁹ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L.; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 273.

¹²⁰ Ústí sběr dat.

¹²¹ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 552.

2. Turistické mapy.
3. Název užívaný především turisty.
4. Základem tohoto PJ je substantivum loučka v nominativu plurálu, toto substantivum je deminutivním derivátem substantiva louka + přípona -ka. Substantivum je specifikováno adjektivem rybí, které je odvozené ze substantiva ryba + měkká koncovka -í.
5. PJ vzniklo volným překladem německého názvu Fischhüttenwiese. Název je motivován apelativem ryba.
6. VM C+B, SM ADd+Sd.
7. Fischhüttenwiese.

Rybí potok

1. Potok pramenící v Rybích loučkách se nedaleko nich vlévá do Jizery u státních hranic s Polskem.
2. Turistické mapy.
3. Název žijící především mezi pracovníky lesních závodů.
4. Základem tohoto PJ je substantivum potok specifikováno adjektivem rybí utvořeném sufixem -í ze substantiva ryba.
5. Název je motivován apelativem ryba.
6. VM C+B, SM ADd+S.
7. Rybářský potůček, Rybářská voda¹²², FischhüttenFloss.

Safírový potok

1. Jeden z pravostranných přítoků Jizerky, který kolmo protíná Promenádní cestu a jenž se vlévá do Jizerky nedaleko chalup u křižovatky Jizerské silnice s Jelení dráhou.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název užívaný turisty a pracovníky lesních závodů.
4. Základem tohoto PJ je apelativum potok v nominativu singuláru, které je specifikované derivátem substantiva safír + sufix -ový.

¹²² KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 553.

5. Jedná se o doslovný překlad z německého názvu Saphirflössel.
Pojmenovací motiv vyplývá od dřívějšího naleziště safíru v potoce.¹²³
6. VM C+B, SM ADd+S.
7. Saphirflössel.

Saská cesta

1. Je lesní stezka vedoucí od křižovatky Knížecí cesty s Polubenskou silnicí směrem přes les k Jizerce.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ užívané zejména turisty.
4. Základem tohoto názvu je apelativum cesta specifikovaná adjektivem saská, které vzniklo z místního jména Sasko připojením sufixu -ský.
5. Pojmenovací motiv není znám.
6. VM nelze přesně určit, SM ADd+S.
7. Sachsenweg.

Sedlo pod Zámky

1. Jedná se o terénní předěl mezi vrchem Zámky a Hruškovými skalami, do kterého směřují cesty Umrličí a Blátivá.
2. Turistické mapy.
3. PJ neužívané.
4. Základem tohoto PJ je substantivum sedlo, které je specifikované předložkovou vazbou, jíž dominuje pomístní jméno Zámky v instrumentálu plurálu. Poloha je zde vyjádřena předložkou pod.
5. Název je motivován polohou horského sedla, které se nachází na úpatí dvou vrchů Zámek a Hruškových skal.
6. VM B+A+C, SM S+P+S.

¹²³ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 186.

Sklářský potok

1. Potok stékající se z mnoha pramenů, který se v osadě Jizerka vlévá poblíž hostince Pyramida do potoka udávajícího jméno osady.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. PJ téměř neužívané.
4. Název se skládá ze substantiva potok a adjektivního derivátu substantiva sklář + sufix -ský.
5. Pojmenovací motiv vychází z faktu, že potok protéká kolem bývalé sklářské huti na Jizerce.¹²⁴
6. VM A+B, SM ADd+S.
7. Hutní potůček, Sklárenský potok.¹²⁵

Stará silnice

1. Je žlutě značená upravená silnice, dnes z části zpevněná lesní cesta, která vede z Příchovic okolo horské chaty Hvězda, po úpatí Bílé skály až do Hořenska, před nímž se na pár metrů napojuje na hlavní silnici z Počátků do Sklenařic.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. Název známý mezi původními obyvateli Příchovic, Rejdic a jejich okolí.
4. Základem tohoto PJ je substantivum silnice specifikované adjektivem stará.
5. Pojmenovací motiv odkazuje ke stáří silnice.¹²⁶
6. VM C+B, SM AD+S.
7. Zemská silnice, Říšská silnice.

Střední Jizerský hřbet

1. Tvoří nejrozsáhlejší vrchovinou oblast na katastru obce Kořenov. Probíhá souběžně s Vlašským hřebenem, jehož vrcholky jsou tvořeny

¹²⁴ ANTOŠ, L. pozn. 52, s. 14.

¹²⁵ ANTOŠ, L. pozn. 52, s. 14.

¹²⁶ OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 322.

z velké části skalními útvary, které připomínají ostny hřebenu. Jedná se například o Pytlácké kameny nebo Věžní skály. Na severovýchodním úpatí hřebenu se nachází nejrozsáhlejší rašeliniště Jizerských hor Velká Jizerská louka.

2. Turistické mapy.
3. PJ všeobecně známé.
4. Základem tohoto názvu je substantivum hřbet specifikované dvěma adjektivy: 1. Jizerský utvořené sufixem -ský ze substantiva Jizera, které odkazuje k řece, jenž protéká v údolí pod hřbenem 2. Adjektivum střední utvořené sufixem -ní ze substantiva střed, které referuje o poloze hřebenu.
5. PJ vzniklo z doslovného překladu německého názvu MittlereIserKamm, přičemž apelativum hřben (kamm) bylo nahrazeno apelativem hřbet.
6. VM A+A+B, SM ADd+ADd+S.
7. Střední Jizerský hřben¹²⁷, MittlereIserKamm.

Soušská silnice

1. Je modře značená asfaltová silnice vedoucí od Smědavy okolo vodní nádrže Souš na Černou Říčku.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Základem tohoto PJ je apelativum silnice v nominativu singuláru, které je specifikované adjektivním derivátem PJ Souš + sufix -ský.
5. PJ vzniklo doslovným překladem německého názvu Darrestrasse. Pojmenovací motiv vyplývá z polohy silnice.¹²⁸
6. VM A+B, SM ADd+S.
7. Soušská,¹²⁹ Darrestrasse.

¹²⁷ Geonames.

¹²⁸ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 319.

¹²⁹ Ústní sběr dat.

Starý polom

1. Lesnatý severovýchodní svah Vlašského hřbetu.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ známé mezi pracovníky lesních závodů.
4. Základem tohoto PJ je apelativum polom v nominativu singuláru specifikovaný adjektivem starý.
5. PJ bylo doslovně přeloženo z původního německého názvu Alte Bruch. Pojmenovací motiv vychází, že se nejspíše jednalo o místo, kde se těžilo dřevo.¹³⁰
6. VM C+B, SM AD+S.
7. Alte Bruch.

Štěpánka

1. Velmi často navštěvovaná rozhledna na vrcholu Hvězdy v Kořenově.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Všeobecně známé PJ pro rozhlednu. Turisté tento název užívají pro označení celého vrchu, na němž rozhledna stojí.
4. Tento název je vlastní jméno, které vzniklo univerbizací slovního spojení Štěpánská/Štěpánova výšina zachováním kořenu Štěpán + sufix -ka.
5. Název vznikl univerbizací slovního spojení Štěpánova výšina, které vzniklo překladem z německého Stephanshöhe.¹³¹ PJ Štěpánova výšina je odvozeno od vlastního jména arcivévody Štěpána, který dohlížel na výstavbu císařské silnice mezi Trutnovem a Libercem.¹³²
6. VM D, SM Sd, ST -ka.
7. Stephanshöhe, Štěpánova výšina.

¹³⁰ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L.; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 277.

¹³¹ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 93.

¹³² LÁBUS, V. *Hora, jež pětkrát změnila své jméno*. [online]. 3. 9. 2010 [cit. 2013-16-12]. Dostupný z WWW: http://krkonose.knap.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=11071&Itemid=18

Tesařov

1. Část obce Kořenov podél hlavní silnice vedoucí z Tanvaldu do Harrachova.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ užívané především turisty.
4. Tento název je derivované substantivum odvozené pravděpodobně z činitelského substantiva tesař + sufix -ov.
5. Pojmenovací motiv vychází nejspíše ze slova tesat nebo tesař.
6. VM C, SM Sd, ST -ov.
7. Schenkenhann.

Tesařovský potok

1. Je to potok na hranici kořenovského katastru pramenící pod vrchem Kapradník v Krkonošském národním parku, který se vlévá v Dolním Kořenově do Jizery.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ neužívané.
4. Základem toho PJ je apelativum potok v nominativu singuláru specifikované apelativním adjektivem tesařovský utvořeným z místního názvu Tesařov sufixem -ský.
5. Pojmenovací motiv vychází z MJ Tesařov.
6. VM A+B, SM ADd+S.
7. Potůček¹³³, BuchsteinerFlössl.

Tetřeví louka

1. Část rašeliniště Černá Jezírka, jež je prameništěm Krásného potoka.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název známý mezi původními obyvateli Jizerky a Horního Polubného a mezi pracovníky lesních závodů.
4. Tomu to PJ dominuje apelativum louka v nominativu singuláru specifikované adjektivní derivátem substantiva tetřev + měkký sufix -í.

¹³³ Ústní sběr dat.

5. Jedná se o doslovný překlad z německého názvu Auerhahwiese. PJ je pravděpodobně motivováno výskytem tetřevů v těchto oblastech.
6. VM C+B, SM ADd+S.
7. Auerhahnwiese.

U Bunkru

1. Křižovatka cest Promenádní a Jezdecká nad osadou Jizerka.
2. Turistické mapy.
3. PJ užívané turisty.
4. Základem tohoto PJ je substantivum bunkr v genitivu singuláru. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. PJ je motivováno polohou křižovatky, která se nachází nedaleko bývalého vojenského bunkru („řopíku“).
6. VM A+B, SM P+S.

U Černých jezírek

1. Zalesněná oblast nacházející se mezi rašeliništi Černá jezírka, Tetřeví louka a Malá Krásná louka.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. Název užívaný mezi turisty.
4. Základem tohoto PJ je deminutivní derivát substantiva jezero + sufix -kov genitivu plurálu specifikované adjektivem černý. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. Pojmenovací motiv vychází z PJ Černá jezírka.
6. VM A+C+B, SM P+AD+Sd.
7. Černá jezírka.

U Hnojového domu

1. Louka ležící na osadě Jizerka, podél Jireské silnice, mezi křižovatkami s cestou Lasičí a Jelení dráhou, na níž leží Hnojový dům.
2. Ústní sběr dat.

3. PJ žijící v místním úzu.
4. Základem tohoto PJ je substantivum v genitivu domu specifikováno adjektivem hnojového utvořeným sufixem -ový ze substantiva hnůj. Součástí tohoto PJ je prepozice u, která udává pád jmen v PJ.
5. Pojmenovací motiv vyplývá z polohy louky, na níž stojí Hnojový dům (horská chalupa, jejíž název je odvozený z apelativa hnůj, jelikož zde byl ustájen dobytek, kvůli čemuž byl dům značně zchátralý a zanesený hnojem, který pak jeho majitel Gustav Ginzel nechal vyplavit).¹³⁴
6. VM A+C+B, SM P+ADd+S.

U hřbitova 1)

1. Park nacházející se u kostela sv. Jana Křtitele v Horním Polubném.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ užívané stálými obyvateli Horního Polubného.
4. Základem tohoto PJ je substantivum hřbitov v genitivu singuláru. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. Pojmenovací motiv vychází z polohy parku.
6. VM A+B, SM P+S.
7. U Kostela.

U hřbitova 2)

1. Louka v Příchovicích, na níž se nachází příchovický hřbitov.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ užívané stálými obyvateli Příchovic a okolí.
4. Základem tohoto PJ je substantivum hřbitov v genitivu singuláru. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. Pojmenovací motiv vychází z polohy louky.
6. VM A+B, SM P+S.

¹³⁴ Jak se z hromady hnoje zrodila legenda Jizerských hor. Mladá fronta Dnes. 6. Prosince 2005. C/3.

U hřiště

1. Cesta v Horním Kořenově, která vede k hřišti.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ užívané stálými obyvateli Horního a Dolního Kořenova.
4. Základem tohoto PJ je substantivní derivát slovesa hrát + sufix -iště.
5. Pojmenovací motiv vyplývá z polohy cesty.
6. VM A+B, SM P+Sd.
7. K hřišti, U Slavoje.¹³⁵

U Hutterova kříže

1. Les nacházející se na žluté turistické trase z Příchovic do Rejdic.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. Název žijící mezi obyvateli Rejdic, Příchovic a jejich blízkého okolí.
4. Základem tohoto názvu je substantivum kříž v genitivu singuláru specifikováno posesivním adjektivem Hutterův utvořeným sufixem -ův z vlastního jména Hutter. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. Pojmenovací motiv vychází z vlastního jména Václav Hutter.
6. VM A+D+B, SM P+ADd+S.
7. U křížku, U mrtvé hlavy¹³⁶, Beim Totenkopf.

U kapličky

1. Jedná se o louku na západním úpatí Rejdického kopce u hlavní silnice vedoucí z Rejdic na Zlatou Olešnici.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název známý mezi obyvateli Počátků, Rejdice a Zlaté Olešnice.
4. Základem tohoto PJ je zdvojnásobě předložkové substantivum kaple v genitivu singuláru. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. PJ motivované kaplí, která stojí na louce.
6. VM A+B, SM P+Sd.
7. U Křížku.

¹³⁵ Ústní sběr dat.

¹³⁶ Ústní sběr dat.

U Karlovského mostu

1. Zalesněná oblast pod Bukovcem u soutoku Jirezky a Jizery.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. PJ užívané pracovníky lesních závodů a turisty.
4. Základem tohoto PJ je apelativum most v genitivu singuláru specifikované derivovaným adjektivem Karlovský, které vzniklo z místního názvu Karlov sufixem -ský. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. PJ je motivován německým MJ Karlsthal (nynější Orle, překládané jako Karlov). Most tvořil spojnici mezi osadami Karsthal a Jizerkou.¹³⁷
6. VM A+A+B, SM P+ADd+S.

U kostela 1)

1. Louka, na níž stojí několik budov u křižovatky silnic z Černé Říčky přes Horní Polubný do Horního Kořenova.
2. Turistické mapy
3. PJ žijící v místním úzu obyvatel Horního Polubného.
4. Základem tohoto PJ je předložkové substantivum kostel v genitivu singuláru. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. Pojmenovacím motivem je vychází kostel Sv. Jana Křtitele, který stojí na křižovatce hlavních silnic v Horním Polubném.
6. VM A+B, SM P+S.

U kostela 2)

1. Prostranství kolem evangelické kaple v osadě Tesařov.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ žijící v místním úzu obyvatel Tesařova, Příchovic, Horního Kořenova a okolí.

¹³⁷ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 63.

4. Základem tohoto PJ je předložkové substantivum kostel v genitivu singuláru. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. PJ je motivováno evangelickou kaplí, která stojí v blízkosti.
6. VM A+B, SM P+S.
7. U kapličky, U kostelíka.¹³⁸

U kravína 1)

1. Silnice vedoucí od pošty v Horním Polubném okolo kravína podél hlavní silnice k penzionu U Nás, kde se napojuje opět na hlavní silnici.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ užívané stálými obyvateli Horního Polubného.
4. Základem tohoto PJ je derivát substantiva kráva + sufix -ín v genitivu singuláru. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. Pojmenovací motiv vychází z polohy cesty, která vede okolo kravína.
6. VM A+B, SM P+Sd.
7. Ke kravínu.

U kravína 2)

1. Prostranství v Příchovicích u silnice vedoucí z Příchovic na Tesařov.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ užívané stálými obyvateli Příchovic
4. Základem tohoto PJ je derivát substantiva kráva + sufix -ín v genitivu singuláru. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. Pojmenovací motiv vychází z polohy prostranství.
6. VM A+B, SM P+Sd.

U Křížku

1. Zalesněná oblast pod Bukovcem u Polubenské silnice.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. PJ známé mezi pracovníky lesních závodů.

¹³⁸ Ústí sběr dat.

4. Základem tohoto PJ je předložkové substantivum tvořené předložkou u, která zde vyjadřuje polohu, a substantivem křížek v genitivu singuláru. Křížek je deminutivní derivát substantiva kříž + přípona -ek.
5. Motívem pojmenování je Jurischův kříž.
6. VM A+B, SM P+Sd.
7. U mrtvé hlavy, Beim Totenkopf.¹³⁹

U Lesní boudy

1. Les nacházející se na svahu mezi horským hotelem Lesní chata/bouda a silnicí vedoucí z Horního Polubného do Dolního Kořenova.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. PJ všeobecně známé.
4. Základem toho PJ je nederivované substantivum bouda v genitivu singuláru specifikováno adjektivním derivátem substantiva les + sufix -ní. Poloha je naznačena předložkou u.
5. Pojmenovací motiv vychází z názvu lesního hotelu Lesní chata, který se nachází na hřebenu zalesněného kopce.
6. VM A+A+B, SM P+ADd+S .
7. U lesní chaty, U lesní¹⁴⁰, Waldbaude.

U Mostu

1. Zalesněná oblast Vlašského hřbetu mezi Polubenskou silnicí a Jizerskou cestou, kterou protíná cesta Saská.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ známé mezi pracovníky lesních závodů.
4. Toto PJ je předložkové apelativum most v genitivu singuláru. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. Pojmenovací motiv pravděpodobně souvisí s tím, že v těchto místech stál dříve most.
6. VM A+B, SM P+S.

¹³⁹ Ústní sběr dat

¹⁴⁰ Ústní sběr dat

U motorestu

1. Křižovatka Krkonošské silnice se silnicí na Vysoké nad Jizerou, kde se dnes nachází Motorest Beseda a informační centrum. Nachází se zde také autobusová zastávka U Motorestu.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ užívané obyvateli Horního a Dolního Kořenova, Příchovic a jejich okolí
4. Toto PJ je předložková vazba substantiva motorest v genitivu singuláru, které vzniklo univerbizací slovního spojení restaurace pro motoristy zachováním prefixu moto- + kořen rest. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. PJ je motivováno polohou prostranství, které leží u Motorestu Beseda.
6. VM A+CB, SM P+dS.
7. Motorest, Šenkenhán, Na Besedě, Na Tesařově.

U nádraží

1. Parkoviště před nádražní halou v Horním Polubném.
2. Ústní sběr dat.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Základe tohoto PJ je apelativum nádraží. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. Pojmenovací motiv vyplývá z polohy prostranství.
6. VM A+B, SM P+S.
7. U zastávky, Na nádraží.

U Panského domu

1. Prostranství nacházející se na Jizerce nedaleko bývalého panského domu.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ užívané dlouhodobými obyvateli Jizerky i turisty.

4. Základem tohoto PJ je substantivum dům v genitivu singuláru specifikované adjektivním derivátem substantiva pán + suffix -ský. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. Pojmenovací motiv vychází z blízkosti Panského domu.
6. VM A+D+B, SM P+ADd+S.
7. U Pyramidy.

U pily

1. Louka s několika chalupami v blízkosti pily v Horním Polubném.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ užívané dlouhodobými obyvateli Horního Polubného, Horního Kořenova a okolí.
4. Základem tohoto PJ je substantivum pila v genitivu singuláru. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. Pojmenovací motiv vychází z blízkosti pilařského závodu v Horním Polubném.
6. VM A+B, SM P+S.
7. Nad pilou.

U Sportu

1. Křižovatka Polubenské silnice a hlavní silnice vedoucí k nádraží v Kořenově v Horním Polubném naproti penzionu Sport.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ užívané stálými obyvateli Horního Polubného.
4. Základem tohoto PJ je název Sport v genitivu singuláru. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. Pojmenovací motiv vychází z názvu penzionu stojící na křižovatce silnic.
6. VM A+C, SM P+S.
7. U pošty.¹⁴¹

¹⁴¹ Ústní sběr dat.

U Staré fary

1. Prostranství naproti kostelu sv. Jana Křitele v Horním Polubném.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ užívané stálými obyvateli Horního Polubného.
4. Základem tohoto PJ je apelativní značkové substantivum fara v genitivu singuláru specifikované apelativním adjektivem starý. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. Pojmenovací motiv vychází ze stavení bývalé fary, které stojí v blízkosti.
6. VM A+C+B, SM P+AD+S.
7. Na křižovatce, Na faře.¹⁴²

U Staré pily

1. Louka na Jizerce podél náhonu říčky Jizerky mezi Jizerskou silnicí a Lasičí cestou.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ užívané obyvateli Jizerky, Horního Polubného a jejich okolí.
4. Základem tohoto PJ je substantivum pila v genitivu singuláru specifikované adjektivem starý. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. Pojmenovací motiv vyplývá z polohy louky.
6. VM A+C+B, SM P+AD+S.

U Starých pekáren

1. Louka po levé straně silnice vedoucí z Horního Polubného na nádraží v Kořenově, kde stojí budova bývalé pekárny, která dnes slouží jako rekreační chata.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ žijící v místním úzu obyvatel Horního Polubného.
4. Základem tohoto PJ je derivát substantiva pekař + sufix -na v genitivu plurálu specifikovaný apelativním adjektivem starý. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.

¹⁴² Ústní sběr dat.

5. Pojmenovací motiv vychází z apelativa pekárna.
6. VM A+C+B, SM P+AD+Sd.
7. U Bývalé pekárny.¹⁴³

U Turnovské chaty

1. Křižovatka lesní cesty vedoucí na vrchol kopce Hvězda, kde stojí rozhledna Štěpánka. Na této křižovatce se nachází Turnovská chata.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ užívané stálými obyvateli Kořenova, Tesařova, Rejdic a jejich okolí
4. Základem tohoto PJ je substantivum chata v genitivu singuláru specifikované adjektivním derivátem místního názvu Turnov + sufix -ský. Poloha křižovatky je zde vyjádřena předložkou u.
5. Pojmenovací motiv vychází z polohy křižovatky.
6. VM A+C+B, SM P+ADd+S.

U Větrného mlýna

1. Křižovatka Polubenské silnice a žlutě značené zkratky vedoucí okolo vleku v Horním Polubném okolo penzionu U Smrku.
2. Ústní sběr dat.
3. Název žijící v místním úzu obyvatel Horního Polubného.
4. Základem tohoto PJ je substantivum mlýn v genitivu singuláru, které je specifikováno apelativním adjektivem větrný v genitivu singuláru utvořeným sufixem -ný ze substantiva vítr. Poloha je zde vyjádřena předložkou u.
5. Pojmenovací motiv vychází od větrného mlýna, jenž zde dříve stával a na jehož základech je nyní postaven jiný objekt.¹⁴⁴
6. VM A+C+B, SM P+ADd+S.

¹⁴³ Ústní sběr dat.

¹⁴⁴ Ústní sběr dat.

Údolí Jizery

1. Údolí podél řeky Jizery nedaleko viaduktu železniční trati směrem na Harrachov.
2. Turistické mapy.
3. Název neužívaný.
4. Základem tohoto PJ je apelativum údolí v nominativu singuláru postpozitivně specifikováno PJ Jizera.
5. Pojmenovací motiv vychází z názvu řeky Jizery, která protéká tímto údolím.
6. VM B+C, SM S+Sd.

Údolí sněžných králů

1. Údolí u železniční trati z Kořenova do Tanvaldu v blízkosti železničního tunelu.
2. Ústní sběr dat.
3. Název žijící mezi původními obyvateli Horního Polubného a Horního Kořenova.
4. Základem tohoto PJ je apelativum údolí postpozitivně specifikováno adjektivní vazbou, jíž dominuje substantivum král v genitivu plurálu specifikované adjektivním derivátem substantiva sníh + sufix -ný.
5. Pojmenovací motiv vychází z toho, že se v těchto místech nejdéle drží sníh, protože je zde velmi krátká doba, kdy na tato místa dopadá sluneční svit. Schneekönigsloch.
6. VM B+C+C, SM Sd+ADd+S.
7. Schneekönigsloch, Schiekienigslouch.

Umrličí cesta

1. Cesta z většiny své délky značená modrou turistickou značkou, vedoucí z Mořin, příčně protíná Vlašský hřbet a vede přes Dlouhý kopeček až k Nýčovým Domkům.

2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ užívané turisty.
4. Základem tohoto PJ je substantivum cesta specifikované adjektivem umrlčí utvořeným sufixem -čí ze substantiva umrlec.
5. PJ odkazuje k úmrtí. Pojmenovací motiv může vycházet: 1) z toho, že se po cestě ubíral smuteční průvod se zemřelým; 2) z toho, že byla v blízkosti cesty nalezena mrtvola.¹⁴⁵
6. VM C+B, SM ADd+S.
7. U mrtvé hlavy, Křížová cesta, BeimTotenkopf,¹⁴⁶ Steinbruchlinie.

Upolínová louka

1. Louka v osadě Jizerka.
2. Ústní sběr dat.
3. Název užívaný dlouhodobými obyvateli Jizerky a okolí.
4. Základem tohoto PJ je substantivum louka v nominativu singuláru specifikované adjektivním derivátem substantiva upolín + sufix -ový.
5. PJ je specifikované rostlinou upolín, která se zde vyskytuje.
6. VM C+B, SM ADd+S.

V Bukách

1. Les nad vodní nádrží Souš u Knížecí cesty.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název žijící mezi pracovníky lesních závodů.
4. Základem tohoto PJ je substantivum v plurálu v pádu lokál. Poloha je zde vyjádřena předložkou v.
5. Pojmenovací motiv vycházel z druhu porostu na těchto místech.
6. VM A+C, SM P+Spl.

¹⁴⁵ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L.; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 324-325.

¹⁴⁶ Ústní sběr dat.

V Lomu

1. Lesní porost mezi Umrličí cestou a Polubenskou silnicí.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název živý mezi pracovníky lesních závodů.
4. Předložkové PJ, základem je substantivum lom v lokálu singuláru, poloha je naznačena předložkou v.
5. Název je motivován tím, že se jednalo pravděpodobně o bývalou těžařskou oblast.
6. VM A+B, SM P+S.

V Tokaništi

1. Les, který se nachází za chalupou Na Kobyle mezi Polubenskou silnicí a modře značenou Umrličí cestou.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy
3. Název užíván převážně mezi pracovníky lesních závodů.
4. Základem tohoto názvu je původní substantivum tokaniště v lokálu singuláru, které je utvořené sufixem -iště, jenž naznačuje, že se jedná o odvozený název prostranství. Poloha je zde vyjádřena předložkou v.
5. Pojmenovací motiv pravděpodobně vychází z výskytu tetřevů v této oblasti.
6. VM A+C, SM P+Sd.

Václavíkova studánka

1. Osada nad Horním Polubným směrem na Jizerku, kde se nachází pramen s pitnou vodou.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Základem tohoto názvu je deminutivní derivát substantiva studna + sufix -ka specifikovaný posesivním adjektivem derivovaný z vlastního jména Václavík, podle osadníka, který v této oblasti žil.

5. Toto PJ vzniklo z původně německého jména: Watzelsbrunn, tj. Watzelova studna, pravděpodobně jde o jméno prvního osadníka. České jméno je uměle vytvořené – analogicky podle existujícího českého příjmení Václavík.
6. VM D+B, SM ADd+Sd.
7. Wazelsbrunn.

Ve Skalách

1. Lesy podél Knížecí cesty směrem od Sedla pod Zámky k Hruškovým skalám.
2. Geonames: www.cuzk.cz.
3. PJ známé mezi pracovníky lesních závodů.
4. Předložkové PJ, jehož základem je apelativum skála v lokálu plurálu. Poloha je zde vyjádřena předložkou v(e).
5. Pojmenovací motiv vychází pravděpodobně z přítomnosti skalnatých útvarů v lese nebo v jeho blízkosti.
6. VM A+B, SM P+Spl.
7. U Knížecí.¹⁴⁷

Velká Jizerská louka

1. Je nejrozsáhlejší rašeliniště nacházející se v údolí řeky Jizery u samých hranic s Polskem.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název všeobecně známý.
4. Základem tohoto názvu je apelativum louka v nominativu singuláru, které je specifikováno dvěma adjektivy 1) jizerská utvořené sufixem -ská z PJ Jizera, 2) adjektivum velká, které referuje o rozloze objektu. Apelativum „louka“/“Wiese“ znamenalo bezlesé místo (v tomto případě rašeliniště), ne jen louka v dnešním užším smyslu.

¹⁴⁷ Ústní sběr dat.

5. Pojmenování vzniklo doslovným překladem z německého názvu Grosse IserWiese/GroßeIserwiese. Oficiální označení tohoto rašeliniště je Rašeliniště Jizery.¹⁴⁸
6. VM C+A+B, SM AD+ADd+S.
7. Grosse IserWiese.

Věžní skály

1. Je skalní skupina tvořící nejvyšší bod Středního hřebenu jizerského.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Základem tohoto PJ je apelativum skála v nominativu plurálu specifikované adjektivním derivátem substantiva věž + sufix -ní.
5. PJ vzniklo doslovným překladem z německého označení Türmelfelsen. Pojmenovací motiv vychází nejspíše z metaforického přirovnání tvaru skal k věžím.¹⁴⁹
6. VM C+B, SM ADd+S.
7. Jelenní stráň, Jizerník, Zimrova stráň, Zimmrova, Jizerská stráň, Věžičky, Türmelfelsen,¹⁵⁰ Zimmerlehne.

Viklan

1. Skupina skal, které se nacházejí u stezky mezi Věžními skalami a Pytláckými kameny.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ užívané turisty.
4. Tento název je deverbizované substantivum z verba viklat se + sufix -an.
5. Pojmenovací motiv vychází z termínu viklan, což je skalní útvar tvořený žulovými kvádry, které vlivem větru a vody zvětrávají a tvoří

¹⁴⁸ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 188.

¹⁴⁹ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L.; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 274.

¹⁵⁰ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. S. 557.

typické těleso, které spočívá nepatrnou částí základny na skalním podkladu, jenž lze často vychýlit.¹⁵¹

6. VM B, SM Sd, ST -an.
7. Viklan u Pytláckých kamenů, Viklanový kámen, Wackelstein,¹⁵² Wolfsneststein.

Vlašská jáma

1. Terénní zlom Vlašského hřbetu, jímž prochází promenádní cesty.
2. Turistické mapy.
3. PJ neužívané.
4. Základem toho PJ je substantivum jáma v nominativu singuláru specifikované adjektivním derivátem obyvatelského jména Vlach + sufix -ský.
5. Pojmenovací motiv odkazuje k poloze jámy, která se nachází na úbočí Vlašského hřebene.
6. VM A+B, SM ADd+S.

Vlašský hřeben

1. Hřeben Jizerských hor ležící mezi Jizerskou a Soušskou silnicí probíhající souběžně se Středním hřeben jizerským. Vlašský hřbet pokrývá území mezi Kořenovem a Smědavou.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Všeobecně známé PJ.
4. Základem tohoto PJ je apelativum hřeben specifikované adjektivem vlašský utvořeným sufixem -ský z OJ Vlach.
5. Tento hřeben dostal pravděpodobně svůj název po hledačích safírů, kteří přišli do Jizerských hor ze severní Itálie. Byli to Vlaši, podle nichž hřeben nese svůj název. Po nich za safíry dorazilo ještě mnoho cizinců, ale domorodci je neodlišovali a všem říkali stejně – Vlaši.¹⁵³

¹⁵¹ GINZEL, G. NOVÁK, E. *Topografie skal Jizerských hor*. Liberec: Severočeské museum, 1962. s. 13.

¹⁵² KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 557.

¹⁵³ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 99.

6. VM C+B, SM ADd+S.
7. Vlašský hřbet¹⁵⁴, WälscherKamm.

Vlčí doupě

1. Skupina skal, která se nachází jihovýchodním směrem nedaleko Pytláckých kamenů.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. Název užíván turisty.
4. Základem tohoto PJ je substantivum doupě specifikované adjektivem vlčí utvořeným koncovkou -í ze substantiva vlk.
5. Pojmenovací motiv je motivován apelativem vlk, pravděpodobně odkazuje k dřívějšímu výskytu vlků v okolí.¹⁵⁵
6. VM C+C, SM ADd+S.
7. Vlčí hnízdo, Vlčí kameny, Vlčí kopec, Wolfsnest.¹⁵⁶

Za kostelem

1. Cesta, která vede podél chalup za kostelem sv. Víta v Příchovicích.
2. Ústní sběr dat.
3. PJ užívané obyvateli Příchovic.
4. Základem toho PJ je substantivum kostel. Poloha je zde vyjádřena předložkou za.
5. Pojmenovací motiv vychází z polohy cesty.
6. VM A+B, SM P+S.
7. U Kostela.

Zámecké kameny

1. Tvoří jeden z nejvyšších bodů vrchu Zámky, který se nachází nedaleko Soušské vodní nádrže.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.

¹⁵⁴ Turistické mapy.

¹⁵⁵ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 277.

¹⁵⁶ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 557.

3. Název užíván turisty.
4. Základem tohoto PJ je apelativum kámen v nominativu plurálu specifikované adjektivním derivátem substantiva zámek + sufix -ský.
5. Název vznikl doslovným překladem z německého označení Schlössersteine. Motivem pojmenování je metaforické přirovnání k apelativu zámek.¹⁵⁷
6. VM C+B, SM ADd+S.
7. Slezské kameny nejspíše vznikly špatným přepisem německého Schlössersteine na Schlesische Steine a následně bylo doslovně přeloženo.¹⁵⁸

Zámecká jáma

1. Terénní propadlina, kterou protéká Zámecký potok.
2. Turistické mapy.
3. PJ neužívané.
4. Základem tohoto PJ je substantivum jáma v nominativu singuláru specifikované adjektivním derivátem substantiva zámek + sufix -ský (cký).
5. Pojmenovací motiv vychází z polohy jámy, která se nachází na úbočí vrchu Zámky.
6. VM A+B, SM ADd+S.

Zámecký potok

1. Pravostranný přítok řeky Jizery, protékající Zámeckou jámou.
2. Turistické mapy.
3. PJ neužívané.
4. Základem tohoto PJ je apelativum potok v nominativu singuláru specifikované adjektivním derivátem substantiva zámek + sufix -ský (cký).
5. Motivace PJ vychází z polohy pramene potoka, který se nachází nedaleko Zámeckých kamenů.

¹⁵⁷ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L.; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 280.

¹⁵⁸ KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 99.

6. VM A+B, SM ADd+S.
7. Buchne Rohrfloss.

Zámky

1. Kopec na Vlašském hřebeni, na kterém je velké množství balvanitých útvarů připomínajících rozvaliny hradu.
2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ všeobecně známé.
4. Tento název je nederivované substantivum zámeček v nominativu plurálu.
5. PJ vzniklo volným překladem z německého označení Schlössersteine. Jedná se nejspíše o metaforické přirovnání.¹⁵⁹
6. VM C, SM S.
7. Schlösserstein.

Zelené údolí

1. Část obce Kořenov nacházející se na pravé straně hlavní silnice vedoucí od železniční stanice ke kostelu.
2. Turistické mapy.
3. Název užíván mezi stálými obyvateli Horního Polubného a Horního Kořenova.
4. Základem toho názvu je apelativum údolí v nominativu singuláru, které je specifikováno adjektivem zelený.
5. Pojmenovací motiv vychází z doslovného překladu z německého názvu Grünthal, který vznikl metaforickým přirovnáním k barvě porostu.
6. VM C+B, SM AD+S.
7. Grünthal.

Zlatník

1. Je to malý potůček nacházející se na hranici katastru obce Kořenov, pramenící v obci Počátky.

¹⁵⁹ Srov. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, L.; KNAPPOVÁ, M.; MALENÍNSKÁ, J.; MATÚŠOVÁ, J. POZN. 23, s. 274.

2. Geonames: www.cuzk.cz, turistické mapy.
3. PJ známé mezi obyvateli Rejdic a Počátků a jejich okolí.
4. Tento název je konatelské substantivum vzniklé univerbizací ze slovního spojení zlatý potok zachováním kořenu zlat + sufix -ík.
5. Pojmenovací motiv vychází z volného německého překladu Goldbach – Zlatý potok, odkazujícímu k tomu, že se zde kdysi skutečně těžilo zlato.¹⁶⁰
6. VM C, SM Sd, ST -ník.
7. Zlatý potok, Zlat'ák¹⁶¹, Gold Bach.¹⁶²

¹⁶⁰ ANTOŠ, L. pozn. 52, s. 24.

¹⁶¹ Ústní sběr dat.

¹⁶² KARPAŠ, R. pozn. 35, s. 553.

9. Shrnutí modelové klasifikace a formálních typů PJ

9.1 Shrnutí VM A

Z celkového počtu 140 PJ zaznamenaných na katastru obce Kořenov patří 40 PJ k VM A. Z toho je pouze 1 název jednoslovný (*Počátky*) a 14 názvů se skládá ze tří slov. Nejvíce zastoupených názvů se řadí pod VM A+B, který je formálně realizován 2 typy SM: SM P+Sd (*U Kapličky*, *U Křížku* aj.), SM P+S (*U Mostu*, *U nádraží* aj.). Tyto PJ se od VM A+B liší tím, že se jedná o prepozicionální vazby, kde je poloha většinou vyjádřena předložkou *u* (na rozdíl od VM A+B, kde se jedná o vazby adjektiva se substantivem). Tyto názvy jsou užívány převážně v místním úzu a jedná se hlavně o cesty a prostranství v okolí dominantních objektů jako jsou kostely, pomníky, chaty aj. VM A+A (*Na Hranicích*), VM A+C (*V Bukách*) a VM A+D (*Na Štěpánce*) jsou užívány pouze okrajově u jednoho nebo dvou případů. V jednom případě se objevu VM A+CB, kdy CB zastupuje složeninu motorest (*U motorestu*).

U trojslovných PJ se jedná o VM A+C+B (*U Černých jezírek*), VM A+A+B (*U Karlovského mostu*), VM A+D+B (*U Hutterova kříže*) a v jednom případě je to VM A+C+C (*Na Kozím rynku*). U VM A+C+B dominuje SM P+ADd+S (v jednom případě se jedná o SM P+AD+Sd *U Černých jezírek*). PJ je zde zastoupeno předložkou *u* (kromě jednoho SM, kde je použita předložka *k(e)-* *Ke Staré pile*). VM A+A+B je zastoupen třemi PJ, z nichž každý je realizován jiným SM, vždy se ale opět jedná o předložkovou vazbu SM P+AD+S, SM P+AD+Sd, SM P+ADd+S (*U Karlovského mostu*).

Jednoslovná PJ VM A se na území vyskytuje pouze jednou, a to v případě MJ *Počátky*.

Převážně se tedy jedná o prepozicionální vazby, které jsou motivovány polohou určitého objektu. Předložka zde udává buď zmíněnou polohu místa, které je situováno v blízkosti dominantní stavby nebo objektu, jenž je formálně zastoupen apelativem (*U kostela*, *U Sportu*, *U Křížku* aj), nebo se jedná o vyjádření směru cesty, která nese konkrétní PJ (*K Lesní*, *U hřiště* aj.).

9.2 Shrnutí VM B

Tento model na daném území dominuje. Týká se více než poloviny zaznamenaných PJ (75). Nejčastěji (35 PJ) se skládá z dvouslovných PJ VM C+B (*Krásná louka, Stará silnice*), který je vyjádřen spojením derivovaného/nederivovaného adjektiva a substantiva (SM ADd+S, AD+S, ADd+Sd). Dále je zde zastoupen VM A+B (23 PJ), jenž je realizován stejnými SM jako předchozí VM, VM D+B (*Martinské údolí, Václavíkova studánka*), který se skládá z posesivního adjektiva a derivovaného, nebo nederivovaného substantiva (SM ADd+S/Sd). Ve dvou případech se objevuje i VM B+C (*Cesta Famberka, Údolí Jizery*).

Jednoslovná PJ a PJ složená ze tří slov jsou ojedinělá. Jedná se o názvy jako *Viklan, Sedlo pod Zámky, Louka u studánky* aj.

Byly zaznamenány i VM CB. Týká se to složeného MJ *Růžodol* a PJ *Pralouka*.

Tento VM se týká převážně dvouslovných názvů potoků, cest, hřebenů, vrchů atp. Motivy pojmenování těchto PJ jsou různé. Odkazují k materiálu, barvě, tvaru, výskytu rostlinstva, poloze, bývalým vlastníkům apod.

9.3 Shrnutí VM C

Tento VM zahrnuje pouze 17 názvů. Jedná se především o jednoslovné názvy převážně osad (*Tesařov*), řek (*Jizera*), potoků (*Jizerka*) a skalních útvarů (*Houba*). Jsou realizovány SM S/Sd. Dvouslovných názvů je tu pouze 6. Zahrnují VM A+C a VM C+C, které jsou realizovány SM AD/ADd+S/Sd (*Černá Desná, Kaní hnízdo, Vlčí doupě*). VM A+C se vztahuje k dvouslovným pojmenováním částí obce Kořenov (*Horní Polubný, Dolní Kořenov*).

9.4 Shrnutí VM D

Tento VM je zde zastoupen minimálně, pouze 4 PJ. Pojmenovací motiv souvisí s vlastními jmény významných osob (*Štěpánka*, podle arcivévody Štěpána, na jehož počest jí nechal vystavit kníže Rohan; *Bavorák*). Dále sem můžeme zařadit názvy osad *Rejdice* a *Příchovice*, které vycházely ze jména původního osadníka.

9.5 Celkové shrnutí VM

Z celkového průzkumu vyplývá, že nejčastěji jsou užívána dvouslovná PJ. Nejběžnějším VM na zkoumaném území je VM B, který dominuje u téměř 53% z celkového počtu PJ. Nejčastěji se vyskytuje v kombinaci s VM C. VM C+B se týká celkového počtu 34 názvů. Jedná se o apelativa potok, cesta, vrch aj., která jsou specifikována adjektivy, jež vyjadřují jejich barvu, materiál, tvar apod. (*Černý vrch*, *Blátivá cesta*, *Safírový potok* aj.). 28 % z celkového počtu tvoří většinou dvouslovné VM A, kde se jedná převážně o prepozicionální vazby, u nichž předložka určuje polohu (nebo směr) daného pojmenovaného objektu. Tento model však do sebe zahrnuje největší počet trojslovných PJ. Ta jsou tvořena předložkovou vazbou s apelativem, které je blíže specifikováno adjektivem (*U Starých pekáren*, *U Panského domu* aj.). Tato PJ se vyskytují především v místním úzu. Jsou to PJ typu *U Kravína*, *U Křížku*, *U Kostela* atd. Již méně užívaná jsou PJ, která jsou realizována skrze VM C. Jedná se o jednoslovné pojmenování místní částí Kořenova (*Tesařov*), popřípadě se jedná o názvy řek, potoků, skalních útvarů, vyvýšenin či cest (*Jizera*, *Hřib*, *Bukovec*, *Bodlavka*). Nejřidčeji je potom zastoupen VM D, který se vyskytuje pouze v ojedinělých případech a zastupuje necelá 3% z celkového počtu.

Nejčastějším VM je tedy VM B, což svědčí o tom, že primárně byl pojmenován konkrétní objekt (cesta, skalní útvar, louka aj.). Jedná se zejména o kombinaci VM C+B, kde B plní funkci identifikační a C diferenciací. Od těchto PJ se potom odvozují názvy VM A, které jsou většinou doplněny o předložku, která odkazuje k poloze. VM D se vyskytuje nejméně, jelikož pojmenované objekty nacházejících se v neosídlených oblastech byly pro lepší orientaci rozlišovány zejména podle svých fyzických vlastností či jejich polohy a jiných okolností, které zřetelně označovaly a odlišovaly jednotlivá místa, cesty, potoky, skály apod. Značný vliv na minimální výskyt VM D měla také radikální změna obyvatelstva v roce 1945, kdy byli původem němečtí osadníci nuceni opustit oblast Kořenova. Z tohoto důvodu nejsou PJ nijak spjata s dřívějšími vlastníky určitých objektů či pozemků. Tento model se zde objevuje v kombinaci s VM B, kde plní funkci diferenciací (*Hojerův dům*) podobně jako je tomu u VM C+B.

9.6 Shrnutí formálních typů PJ

Z celkového počtu 140 PJ je naprostá většina dvouslovných názvů. Celkem se jedná o 101 PJ, které lze rozdělit na PJ předložková, kterých je celkem 25 a jsou tvořena spojením předložky a substantiva (*U Kostela, U Křížku*). Mnohem častěji jsem se však setkala s dvouslovnými názvy, které tvoří derivované adjektivum a nederivované substantivum (*Hruškové, skály, Jelení dráha, Věžní skály*). Dále se jedná o spojení nederivovaného adjektiva s nederivovaným substantivem (*Krásná louka, Stará silnice*). PJ, která jsou tvořena dvěma substantivy, jsem zaznamenala pouze 2- *Cesta Famberka, Údolí Jizery*.

PJ složených ze tří slov je na katastru zaznamenáno 19. Většina z nich je tvořena prepozicionální vazbou s předložkou *u*. Další typy jsou např. *Střední Jizerský hřbet, Malá Krásná louka* nebo postpozičně specifikované substantivum *Louka u studánky, Sedlo pod Zámky* aj.

Jednoslovné názvy se týkají převážně místních částí obce Kořenov (*Rejdice, Příchovice*), skalních útvarů (*Hřib, Houba, Zámky*), nebo PJ vzniklých univerbizací (*Bavorák- Bavorův kámen*).

Jak bylo zmíněno, nejčastější podobou jsou dvouslovná PJ skládající se z apelativa, které je specifikováno adjektivem, jež tvoří unikátní složku PJ popisující specifické vlastnosti objektů. Toto adjektivum diferencuje objekt podle jeho specifické vlastnosti. Bez něho by byla PJ snadno zaměnitelná.

10. Varianty

Při práci s různými zdroji (zejména s turistickými mapami a ústním sběrem dat), jsem narazila na některé varianty PJ. Tyto varianty jsou zaznamenány v bodě 7 u hesel, kde se prokázala jejich existence. Narazila jsem na ně většinou při porovnávání PJ z turistických map a databáze Geonames se znalostí PJ místními uživateli. Některá PJ zaznamenaná v mapách mají jinou podobu v místním úzu. Jedná se např. o univerbizované názvy Bavorák (*Bavorův kámen*) či Famberka (*Cesta Famberka*), která existuje i ve variantách, jenž se hláskově liší: Farnberka, Flamberka.

V konkrétní komunikační situaci se mohou lišit PJ s předložkovou vazbou (*K Lesní/U Lesní, U hřiště/K hřišti*). Byly zaznamenány i varianty PJ, které prokazují odlišnou motivaci (*U Sportu/U Pošty, Na Kobyle/U Štrougala*). Tyto předložkové konstrukce vznikaly většinou vypuštěním základního apelativa např. *Cesta k Lesní chatě*, ze které zůstalo pouze PJ *K Lesní*. Tyto předložkové konstrukce se v běžném komunikačním aktu transformují např. *K Lesní/U Lesní* apod.

U některých PJ jsou ještě stále v podvědomí starousedlíků bývalé německé názvy. Týká se to především názvů, které označují údolí či místní část (*Grünthal/Zelené údolí, Rosenthal/Růžodol, Schenkenhann/Šenkenhán/Tesařov* aj.). Tyto německé názvy jsou známy pouze pamětníky, kterých již v Kořenově mnoho nežije, a jejich potomky. Jedná se o PJ, která se v běžném komunikačním aktu neužívají, ale v povědomí ještě zůstávají. Německé názvy jsou zaznamenány také z toho důvodu, že se od nich povětšinou odvíjí názvy české, které vznikají buď doslovným překladem (*Velká Jizerská louka - Grosse IserWiese*), volným překladem (*Houba - Pilzstein*), nebo formální adaptací (*Na Kobyle - Kobelhaus*). Tyto německé názvy jsou čerpány z Matouschkovy mapy Ještědských a Jizerských hor, pokud není uvedeno jinak.

Obecně byly nejčastěji zaznamenány varianty, kde bylo vynecháno apelativum cesta, silnice nebo potok, čímž vznikají substantivizovaná adjektiva (*Krkonošská silnice - Krkonošská* apod.). Dále se často naopak objevovaly varianty, kde bylo vypuštěno adjektivum, které daný objekt specifikuje. Toto se týká zejména názvů potoků, které se již celkově mezi místními neužívají

a většinou jsou označovány pouze jako *Potok*, *Potůček* či *Na potůčku/U Potůčku*. Tyto varianty se objevují mezi úzkým kruhem osadníků určitých částí Kořenova. Jak už bylo několikrát zmíněno, Kořenov má velmi specifický charakter katastru, co se týká členitosti. Osídlené oblasti jsou od sebe relativně dost vzdáleny, proto není potřeba rozlišovat potoky, co jimi protékají a proto nejsou nutné diferenciativní adjektiva, která jsou tedy v komunikačním aktu vypuštěna.

11. Shrnutí užívání PJ

Celkem bylo shromážděno 140 PJ, z toho 84 je jich zaznamenáno v databázi Geonames.

PJ byla sbírána primárně z databáze Geonames, tyto názvy pak byly porovnávány s názvy v turistických mapách a následně bylo ověřováno mezi dotazovanými, zda jsou PJ užívaná, neužívaná, nebo je nahradily jiné uzuální formy PJ. Dále tímto způsobem byly zjišťovány zmíněné varianty PJ, viz výše.

Z výzkumu vyplynulo, že téměř polovina sesbíraných názvů (63 PJ) je zaznamenána jak v databázi Geonames, tak i v turistických mapách. Jedná se převážně o všeobecně známé názvy skalních útvarů, větších cest, turistických objektů apod. (*Pytlácké kameny, Polubenská silnice, Štěpánka*). Objevují se zde ale i názvy lesních oblastí, které jsou užívané pouze v úzkém okruhu turistů a pracovníků lesních závodů (*Medvědí kout, V Lomu*). Databáze Geonames navíc od turistických map obsahuje větší počet označení lesních oblastí typu *U Křížku, U Lesní boudy* aj. Podobných PJ, která jsou uvedena pouze v Geonames je 21.

V turistických mapách byly zaznamenány pravděpodobně nově vzniklé názvy terénních předělů, jako jsou sedla a jámy, které se však ve větší míře neužívají (*Pytlácká jáma, Zámecké jáma, Sedlo pod Zámky*). Tato PJ nejsou uvedena v databázi Geonames.

PJ zaznamenaná v místním úzu, která nejsou zanesená na mapách, tvoří jednu pětinu (29 PJ) z celkového počtu 140 PJ. Tato PJ byla zjištěna terénním výzkumem, který probíhal se starousedlíky, kteří na tomto území žijí po většinu svého života. Tyto názvy se skládají převážně z PJ tvořených předložkovou vazbou, kde je poloha vyjádřena předložkou *u* doplněnou o apelativum, které zastupuje výrazný objekt v okolí (kostel, pomník, budovu). Tyto názvy jsou užívané hlavně starousedlíky daných oblastí a týkají se převážně pojmenování cest a silnic v osadách (*Krkonošská silnice*), prostranství či obydlí (části) (*U motorestu, Paris*).

Z celkového počtu 111 PJ zanesených v turistických mapách a databázi Geonames se celkem 22 PJ v běžném úzu neužívá (viz níže), nebo se užívá pouze minimálně. Zmíněné se týká zejména drobných potoků a lesních cest, které se nacházejí v odlehlých lesních oblastech zejména severní či severovýchodní části katastru. Tyto objekty jsou v mapách sice zaznamenány, ale v konkrétních komunikačních situacích se nepoužívají vůbec nebo velmi zřídka.

Dále se jedná o nově vzniklé geomorfologické názvy typu *Vlašská jáma*, *Sedlo pod Zámky*, které nejsou běžné v konkrétních komunikačních situacích. Tyto názvy se do místního úzu nedostaly z toho důvodu, že se jedná o těžko přístupné neosídlené oblasti, které jsou navštěvovány dnes už jen turisty či pracovníky lesních závodů (kteří ještě část názvů mají v povědomí, ale běžně je neužívají; dnes už je zaveden číselný orientační systém). Ojedinělým případem je PJ vrchu *Hvězda*, který je známý v povědomí turistů i místních usedlíků, ale v běžných komunikačních situacích se používá název Štěpánka, který označuje rozhlednu stojící na vrcholu kopce.

11.1 Neužívaná PJ

Cesta Famberka
Dlouhá skála
Frýdlantský potok
Hennrichova cesta
Hluboký potok
Hraniční cesta
Hvězda
Kaní hnízdo
Kobylí potok
Kyselá rovina
Medvědí kout
Panelová cesta
Pařezová dráha
Pařezový potok

Příchovický potok
Sedlo pod Zámky
Sklářský potok
Tesařovský potok
Údolí Jizery
Vlašská jáma
Zámecká jáma
Zámecký potok

11.2 Jména žijící pouze v místním úzu

Bavorák
Hoftík
Hřib
K Lesní
Ke Staré pile
Krkonošská silnice
Mléčná studánka
París
U Hnojového domu
U hřbitova
U hřiště
U kostela
U kravína
U motorestu
U nádraží
U Panského domu
U pily
U Sportu
U Staré fary
U Staré pily
U Starých pekáren
U Turnovské chaty

U Větrného mlýna
Údolí sněžných králů
Upolínová louka
Za kostelem

12. Závěr

Výzkum PJ probíhal na rozsáhlém a velmi členitém území, které spadá do kořenovského katastru. Ověřování aktuálně živých PJ a uzuálních forem bylo ovlivněno několika faktory: 1) zmíněná členitost a rozloha katastru, 2) roztroušenost osídlených oblastí, 3) počet a stáří stálých obyvatel, 4) historické souvislosti, 5) náročné horské podmínky. Toto se odráží ve výsledcích výzkumu.

Velká členitost katastru co do rozlehlosti, tak i do nadmořské výšky, má za následek, že ne všechna místa na katastru dnes vyžadují pojmenování. Jedná se zejména o zalesněné oblasti, kde se PJ již nepoužívají. Zmíněné bylo způsobeno radikální změnou sídelních poměrů v roce 1945, po nichž se změnil i způsob hospodaření a noví osadníci již neměli potřebu tyto vzdálené objekty pojmenovat a tedy rozlišovat. Některé z těchto PJ jsou zaznamenány v mapách, ale jsou téměř vymizelá, anebo sporadicky užívaná mezi specifickými skupinami, kterými jsou pracovníci lesních závodů a turisté. Z těchto důvodů jsou PJ více obsazena v částech katastru, které jsou hustěji osídleny.

Horské podmínky a roztroušenost osídlení mají za příčinu to, že většina stálých obyvatel či rekreantů zná pouze blízké okolí svých chalup a několik všeobecně známých PJ na místech, která jsou často navštěvována - jedná se o návsi osad a o turistické dominanty (rozhledna Štěpánka, vrch Bukovec aj.). Zbytek cest, potoků a podobných objektů je popsán v mapách, jejichž názvy žijí zejména mezi pracovníky lesních závodů a turisty, kteří se v lesních oblastech pohybují.

Historie této horské obce má také významný podíl na utváření PJ. Území bylo totiž osídleno převážně německými osadníky, kteří mluvili sudetskou němčinou (sudetendeutsche) – proto nalézáme mnoho PJ, která vznikla doslovným či volným překladem bývalých německých názvů (Zollweg – Celní cesta, Teufelsstein – Čertův kámen aj.). Vznikla zde také PJ adaptovaná českými uživateli (Na Kobyle, Kobylí potok, Hoftík). Několik německých PJ se zachovalo v povědomí mezi starousedlíky, kteří německé názvy znají jako variantu příslušného PJ, ale komunikační okruh těchto variant je značně omezený (Grünthal – Zelené údolí, Rosenthal – Růžodol aj.). Podkladem pro

zjišťování těchto PJ byla Speciální mapa Ještědských a Jizerských hor, kterou zpracoval Josef Matouschek.

Na katastru bylo zaznamenáno celkem 114 PJ, která byla zanesena v mapách, z nichž 22 tvoří názvy, které se již mezi místními nepoužívají (viz výše). Jedná se zejména o PJ týkající se drobných potoků, lesních cest a krajinných objektů v zalesněných oblastech. PJ žijící v místním úzu, která se v mapách nevyskytují, byly zaznamenány převážně v osídlených oblastech. Pojmenovací motiv většinou vychází z názvů penzionů, obchodů a restaurací. Tato PJ jsem kvůli nepřehlednému množství nezaznamenávala, pouze jsem z nich vytrídila ty, které jsou nejvýznamnější (U Kostela, U Sportu, U Smrku aj.). Do práce také nebyly zahrnuty názvy pomníků a křížů, kterých je v celých Jizerských horách velmi vysoký počet; uvádím je pouze tehdy, jsou-li motivem jiného PJ (U Hutterova kříže).

13. Seznam použitých pramenů a literatury

13.1 Internetové zdroje

- Geonames, úvod – Geoportál ČÚZK [online]. 2010 [cit. 2013-14-11]. Dostupný z WWW:
[http://geoportal.cuzk.cz/\(S\(ny5oe2zls300akenoxjtjg55\)\)/default.aspx?mode=TextMeta&text=geonames_uvod&side=geonames&menu=26](http://geoportal.cuzk.cz/(S(ny5oe2zls300akenoxjtjg55))/default.aspx?mode=TextMeta&text=geonames_uvod&side=geonames&menu=26).
- *Jizerka*. [cit. 2013-04-12]. Dostupný z WWW:
http://www.korenov.cz/historie_5.html.
- *Příchovice*. [cit. 2013-04-12]. Dostupný z WWW:
http://www.korenov.cz/historie_6.html.
- LÁBUS, Václav. *Pohádková jména*. Časopis Krkonoše-Jizerské hory. 2011 [on-line]. [citováno 2013-10-12]. Dostupné z WWW:
http://krkonose.krnap.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=11572&Itemid=37/.
- LÁBUS, Václav. *Hora, jež pětkrát změnila své jméno*. [online]. 3. 9. 2010 [cit. 2013-16-12]. Dostupný z WWW:
http://krkonose.krnap.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=11071&Itemid=18.
- SIMM, Otokar. *Josef Matouschek a jeho mapy*. Krkonoše – Jizerské hory [online]. 2013 [cit. 2013-10-12]. Dostupný z WWW:
http://krkonose.krnap.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=12054&Itemid=39.

13.2 Odborná literatura

- KARLÍK, Pert. NEKULA, Marek., PLESKALOVÁ, Jana. *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: NLN, 2002. ISBN 80-7106-484-X.

- OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, Libuše. KNAPPOVÁ, Miloslava. MALENÍNSKÁ, Jitka. MATÚŠOVÁ, Jana. *Pomístní jména v Čechách: o čem vypovídají jména polí, luk, lesů, hor, vod a cest*. Vyd. 1. Praha: Academia, 1995. ISBN 80-200-0554-4.
- SCHWARZ, Ernst. *Heimatkunde des Bezirkes Gablonz*. Gablonz an der Neisse: Verlag des Gablonz-TannwalderLehrervereines, 1934.
- PLESKALOVÁ, Jana. *Tvoření pomístních jmen na Moravě a ve Slezsku*. Jinočany: H & H, 1992. ISBN 80-7106-484-X.
- MATÚŠOVÁ, Jana. OLIVOVÁ-NEZBEDOVÁ, Libuše. *Slovník pomístních jmen v Čechách. IV*. Praha: Academia, 2000. ISBN 80-200-0798-9.
- PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách: jejich vznik, původní význam a změny. II. a III*. Vyd. 1. Praha: Česká akademie věd a umění, 1949-1951.
- KARLÍK, Petr. NEKULA, Marek. RUSÍNOVÁ, Zdenka. *Příruční mluvnice češtiny*. Vyd. 2. Praha: NLN, 2008. ISBN 978-80-7106-980-5.
- ŠRÁMEK, Rudolf. *Úvod do obecné onomastiky*. Vyd. 1. Brno: Tisk Vydavatelství MU, 1999. ISBN 80-210-2027-X.
- ŠTĚPÁN, P. *Označení černé a bílé barvy v zeměpisných jménech v Čechách*. NŘ, 2003, roč. 86, č. 2, s. 82-95.

13.3 Zdroje pro sběr PJ

- Kořenov - Geoprohlížeč ČÚZK – Geonames. [online] 2010 [cit. 2013-12-12]. Dostupný z WWW: <http://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec/>.
- Kořenov, turistická mapa. [online] 2010 [cit. 2013-12-12]. Dostupný z WWW :
http://mapy.cz/#!x=15.392342&y=50.760414&z=12&d=muni_1796_1&t=s&q=ko%25C5%2599enov&qp=10.578298_48.401696_20.308481_51.027789_6&l=16.

- Jizerské hory 1: 25 000. 4. vyd. Česká Lípa: Geodézie On Line ve spolupráci s nakladatelstvím ROSY a Eurokartem, 2011.
- MATOUSCHEK, Josef. *Spezialkarte des Jeschken-undIser-Gebirges 1 : 50 000*. Reichenberg: Paul Sollors' Nachf., 1927.

13.4 Další zdroje

- KARPAŠ, Roman. *Jizerské hory: O mapách, kamení a vodě*. vyd. 1. Liberec: Nakladatelství RK, 2009. ISBN 978-80-87100-08-0.
- GINZEL, Gustav. NOVÁK, Emil. *Topografie skal Jizerských hor*. Liberec: Severočeské museum, 1962.
- ANTOŠ, Luděk. *Jména vodních toků Jizerských hor*. Liberec: Česká beseda v Liberci, 1990.
- MEJZROVÁ, Jana. *Kořenov*. Upolín. 2011. Roč. 12, č. 1. s. 37- 39.
- *Kořenov*. Kořenovský zpravodaj. Červen 2009.
- *Jak se z hromady hnoje zrodila legenda Jizerských hor*. Mladá fronta Dnes. 6. Prosince 2005. C/3.